

naša luč

1973

10

zemlja je slej ko prej okrogla

v snegovih

AvtoBUS, natlačen s smučarji.
Kropa.
Podnart.
Dobrepolje.
ČrniVec.

Mil katalog gorenjskih postajališč.

Kranj.

Tamle, ob tisti mesnici, je mogoče zavijal Prešeren, pijan od *Sonetov nesreče*.

V samopostrežni restavraciji bi nekdo izza svojega poliča rad pobil vse farje. Ideja zvení čudno eksotično.

V vrvežu gomazečih snežnih kosmov iščeva s hčerko na avtobusni postaji mimohod škofjeloškega. V Škofji Loki zveza, da avtoBUS za naprej v hribe gre šele po 16. uri. Omaha-jem: potem bo treba še dve uri skozi temo. Sneži, da briše spomin. Odločim se za pot v hribe.

Izstopiva na križišču, pozdrav zaledenemu mlinu, nato se začne tema. Poleti je to zelena potka ob vrvajoči vodi, zdaj pa greva v čedalje bolj strupenkasto temo, v čedalje gostejšem zasipavanju. Kaj bo šele, ko bo kolovoza po dolini konec in bo treba na stezo v gozd in v hrib?

„Kdor prihaja z Brezij, ne zaide,“ je rekel nekdo v avtoBUSu.

Žive duše ni. In sneg gre naprej, že gaziva visoko. Po dolini se že nekaj vidi, a naprej? Celo podnevi moraš gledati po tistih strminah.

Zdaj se tudi po dolini komaj kaj vidi. Sicer si ne bi nekdo utiral poti po njej z baterijo. Skozi vrvajočo samoto prihaja človek z baterijo.

Noč ga je dala za naju.

Poštar, ki je raznesel pošto po okoliških hribih, pa se vra-

ča, baterije pa nikakor ne potrebuje več. Nič ne prosiva, sam nama jo odrine. Pustila jo bova pri hiši, kamor sva namenjena.

Blažena lučka.

Z njo lahko zaorješ tudi navzgor v gozd. Saj se da z njo slediti snežnemu tekaču, pod katerim je izginila steza. Poleti se tod oziraš za gobami, tele zemljate razvaline se mečejo na obe strani v mahu in v smrekah. Zdaj se nerazločljivo koplješ v belem. Dvojno sopihanje navkreber, dokler noge ne zaznajo položnejšega vzpona. Proti odprtemu se vzpenjava, končno stopiva na kolovoz. Odslej lahko gaziva tudi do pasu.

Na toplem sva, na svetlem, na peči.

Pepelnik v obliki psa z odbito sprednjo taco, kruh in češnjevce, Tevž, ki obuja spomine — vse je tu, kakor mora biti.

Le kod romamo? Kje smo?

Iz kotlinice ni videti nikamor: samo smreke, v snežnem potopu.

Kako slasten je ta nikamor!

Razvedaš se, kakor če se ne bi razvedal: Rastovšica teče v Dragobašico in Dragobašica teče v Lušo in Luša teče v Soro...

Očiščen zajec, orehi, jajca, češnjevce.

Tevž, ti ga lomiš.

Saj nisem prišel zato.

Zaradi smrek sem prišel in zaradi snegov in zaradi samote in zaradi Tavčarja, zaradi teh nekaj ur brez spomina.

Da se pomenim s tabo, Tevž. Koliko voz ljubja si že zvozil v dolino, na koliko stavbah si bil zadnji čas za trušarja, ali misliš v novem letu na Trsat ali kam?

Ali samo na Triglav?

Povej mi še enkrat, kako je bilo, ko si šel na Triglav s

kovčkom in je bil smeh, ali ko je družčina stavila, da nazaj grede vse do Bohinja ne bo spregovorila, in je bil vso pot mimo Sedmerih jezer en sam smeh in si ti dobil stavo...

Nisem prišel zato.

A vеди, drago mi bo odnesti to iz teh tvojih snegov tja dol, kamor spet moram.

Tja dol nekam, v kopne goličave, kjer mi ni tako dobro kot tukaj, o ne...

Alojz Rebula

„Gorje zelenemu drevesu“

notranjska

Notranjski možakarji so možakarji posebne vrste: molk je njihov poglavitni zaklad, naučili so se ga v gozdovih, gozdovi pa znajo najbolje molčati, a kadar je potrebno, da rečejo kakšno besedo, je to beseda živali ali pa beseda vetra, ki je prišel po naključju k molku v goste.

Zemlja je v teh krajih prelučnjana in nosi v svoji notranjosti polno skrivnosti, ki jih ljudje odkrivajo že za življenja. Zaradi teh globokih skrivnosti se Notranjski pravi Notranjska. To je edina dežela na svetu s tako ponotranjenim imenom.

Vse pa se spremeni v primorsko stran. Živahnost je zmeraj dediščina sonca, grozdja in morske bližine. Le žal so tamkaj neke ostudni hribi, ki se z gradu ne vidijo, pa so glavni krivci, da v Ljubljano ne prihajajo morske dobrodelnosti. Če bi jih ne bilo, bi Ljubljana bila skorajda obmorsko mesto, tako pa so primorske burje tiste, ki pravzaprav preprečujejo veselje temperatur in življenja.

Jože Javoršek,

„Vodnik po Ljubljani“

Naslovna stran:

Zasneženi Rož na Koroškem

Jugoslovanski škofje zahtevajo za svoje vernike enakopravnost

11. oktobra letos so jugoslovanski škofje naslovili na javnost odprto pismo, v katerem zahtevajo za vernike v Jugoslaviji enakopravnost. Pismo sta pod naslovom „Prispevek k zorenju javnega mnenja o verski svobodi“ objavila ljubljanska Družina (21. okt. 1973) in zagrebški Glas koncila (28. okt. 1973).

Povod za pismo so dali vse pogostejši in vse ostrejši „neprijetni pojavi“ za Cerkev in vernike v jugoslovanskem prostoru, ki jih škofje v pismu nedvoumno navajajo:

— V družbeno odločilnih dokumentih se nahajajo in v družbeno-političnem delovanju se uporabljajo trditve, proglašene za znanstvene resnice, da sta verstvo in vera družbi škodljivi, da ju družba doma za sedaj samo prenaša, da pa sta negativen pojav, dediščina preteklosti in znamenje zaostalosti in da morata kot takšni v prihodnosti izginiti.

— Te trditve istočasno ugotavljajo, da so verni ljudje na neki način nujno škodljivi člani družbe, to oznako pa je kaj lahko spremeniti v „sovaraznike“. Ob takih ugotovitvah se čutijo verniki nezadovoljne, ponižane, negotove, loteva se jih strah, zlasti če imajo vtis, da take domneve podpirajo nosilci javne oblasti.

— Take ugotovitve vplivajo tudi na uslužbenke izvršne oblasti na raznih ravneh, da na mnoge prošnje verskih skupnosti sploh ne odgovarjajo ali pa odgovarjajo odklonilno — pri tem se opirajo na nične razloge — ali pa si ne upajo podpisati ugodne rešitve, ker se boje posledic.

— Tolikokrat ponovljena trditev, da verni učitelji nimajo mesta v prosvetni službi, vernim kratko in malo zapira vrata na to področje delovanja. Tako postopanje z vernimi prosvetnimi delavci pa deli ljudi zaradi njih prepričanja med privilegirane in zapostavljene.

— Pri šolskem pouku se vsiljuje tudi otrokom vernih staršev brezboštvo in tako postaja ateizem neke vrste državna „vera“. Nekatere otroke na razne načine načrtno ovirajo, da bi mogli redno obiskovati verouk.

— Verniki nekaterih krajev imajo težave z dovoljenji za gradnjo cerkvenih stavb. Preklicujejo se nekatera že dana dovoljenja, obljubljena pa se ne dajo. V posameznih primerih so utrpeli zaradi tega verniki tudi veliko gmotno škodo. Dovoljenjem nasprotujejo vplivni posamezniki ali manjše skupine ljudi proti večjemu številu drugih občanov. Verniki se na ta način počutijo vedno bolj drugorazredne občane.

— Pojavljajo se namigovanja, da hočejo škofje prevzeti vlogo političnih voditeljev. Ta namigovanja so popoln nesporazum, če že ne zlonamernost.

Proti vsem tem krivicam zahtevajo škofje pravico za Cerkev in vernike, kot jim po jugoslovanski ustavi in mednarodnih listinah gre. Pismo škofov je eden tistih dokumentov v povojni zgodovini domače Cerkve, ki ji je lahko samo v ponos.

Kakšen bo odgovor na pismo? Ali je upravičeno pričakovanje škofov, ki ga na koncu pisma izražajo: „Verujemo, da nas bo s prav takšno dobrotamernostjo, s kakršno smo govorili, kdo tudi poslušal“? Spričo silno začudljive ugotovitve Komisije za verska vprašanja SR Slovenije (31. okt 1973), da vsebuje škofovsko pismo „izkrivljene in posplošene trditve in ocene“, se je bati, da ne.

naša
luč
1973

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 22
december 1973

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	1,40 angl. f.
Avstrija	60 šil.
Belgija	150 bel. fran.
Francija	15 f. fran.
Italija	1800 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	10 n. gold.
Nemčija	13 n. mark
Švedska	15 š. kron
Avstralija	3,5 av. dol.
Kanada	4 kan. dol.
ZDA	4 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

10

— kako se imajo doma? —

INVALIDI

V Sloveniji je 130.000 invalidov, morda celo več. Invalid je domala vsak deseti Slovenec. Zaposlenih jih je le malo; ti predstavljajo le 2,3% delovne sile. Podjetja iščejo in dajejo prednost pri zaposlovanju zdravim in mlajšim. Kljub temu da je sprejeta že cela vrsta načel o pomoči prizadetim, ostajajo invalidi v ozadju. Pripravljajo se zakoni, po katerih bodo temeljne organizacije dela dolžne zaposliti tudi invalide. Za manjšo storilnost bodo dobile posebne dotacije. Podjetja, ki takih primerov ne bodo imela, bodo dolžna podpirati ostala s posebnimi prispevki.

KMETIJSKE ŠOLE

Skupnost kmetijskih šol Slovenije je na občnem zboru v Ptuj ugotovila, da se kmetijsko šolstvo še vedno ne vrednoti enako kakor ostale srednje šole. Posebej potrebujejo primerne stroje, učila in šolska posestva. V lanskem le-

Ráteče so značilna alpska vas v bližini Planice.

tu je obiskovalo kmetijske šole 1263 fantov in deklet. Kmetje želijo izobraziti svoje otroke za delo na kmetiji. Žal pa veliko izobraženih kmetijcev „uhaja“ na druga delovna področja.

„LAČNI OTROK“

Republiški sekretariat za notranje zadeve SRS v Ljubljani je z odlokom 3. oktobra 1973 prepovedal mednarodnemu skladu „Lačni otrok“ s sedežem v Zagrebu, nabiranje prostovoljnih prispevkov na področju Slovenije z utemeljitvijo, da je zbiranje dovoljeno samo z dovoljenjem pristojnega občinskega urada, česar pa sklad „Lačni otrok“ ni imel. Temu skladu sta zelo veliko pomagala z zbiranjem prispevkov lista „Družina“ in „Ognjišče“.

„MAVRICA“

je list za mlade in vse, ki imajo radi otroke. Pomaga staršem pri vzgoji, otrokom in mladim pri rasti v poštenju in dobroti, bralce združuje v ljubezni do Boga in človeka. Izhaja mesečno in prinaša lepe povesti, slikanice, zanimivosti

od doma in drugod. Krasijo jo umetniške barvne slike priznanih umetnikov. Posamezni izvod stane tri dinarje. Naročite jo lahko na upravi „Družine“.

NEPISMENOST

Prvi popis leta 1880 je pokazal, da je polovica Slovencev nepismena. Leta 1953 je bilo še 33.000, leta 1971 le 18.000 nepismenih Slovencev. To je 1,2%, kar je desetkrat manj od državnega odstotka. Med nepismenimi prevladujejo starejši ljudje. Med občinami v Sloveniji je na prvem mestu Koper s 4,3%. Vzrok je obdobje medvojnega italijanske okupacije, kjer je bila slovenščina prepovedana. Med mladimi do 20. leta starosti je v Sloveniji še 2000 nepismenih. To so v glavnem primeri duševno zaostalih otrok.

OSEBNE MATIČNE ŠTEVILKE

V marcu prihodnjega leta bodo začeli izdajati nove osebne izkaznice z osebnimi matičnimi številkami. S tem bi radi uskladili raznovrstne informacijske načine v enoten sistem z računalniško obdelavo. Tako bodo močno olajšali in pospešili delo upravnih organov, pravosodja in javnih služb. Ta sistem bo postal splošna identifikacija tudi v zdravstveni službi, zavarovanjih, notranji upravi, davčni službi itd.

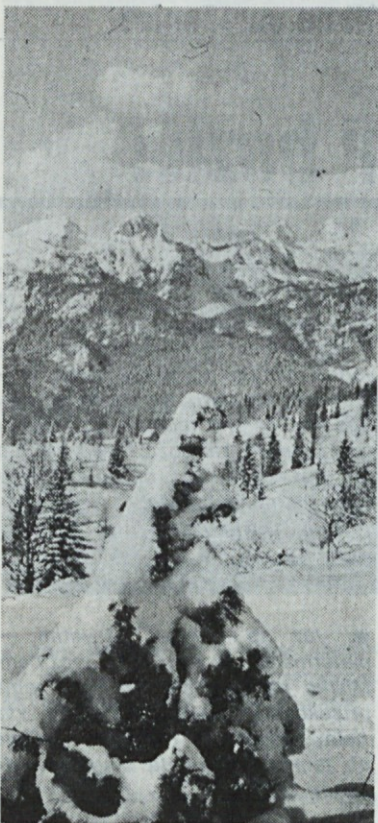
OMEJENA HITROST

Od začetka novembra do konca aprila je z novim prometnim zakonom v Sloveniji omejena hitrost vožnje na magistralnih (št. 1—7) in regionalnih cestah (št. 300—400) na 100 km/h. Na lokalnih cestah je hitrost omejena na 80 km/h. Na avtocesti je hitrost neomejena. Spregled znaka ali „pomota“ velja deset starih jurjev.

SLOVENSKI MISIJONARJI

Misijska zavest pri Slovencih je čedalje močnejša. Zadnja leta je odšlo v misijone preko 20 novih misijonarjev. Ti so se pridružili

Triglav se zaradi svoje mogočne oblike uvršča med najslovitije vrhove Vzhodnih Alp.

ostalim 100 misijonarjem, ki delujejo v misijonih že trideset ali celo štirideset let. Med njimi je največ duhovnikov, redovnikov in redovnic. Tem pomagajo slovenski zdravniki, medicinske sestre, inženirji in tehniki. Slovenski verniki smo dolžni podpirati njihovo delo z gmočnimi sredstvi in molitvami.

„STARI MLINI NA SLOVENSKEM“

Razstava slikarja Franceta Godca v živilskem kombinatu „Žito“ in na Gospodarskem razstavišču je pritegnila veliko pozornosti. Ob njej so zaživeli spomini na preteklost z vso svojo težo in romantičnostjo. Razstavo bodo posredovali tudi drugim krajem v Sloveniji.

PODRAŽITEV GORIVA

Konec oktobra so uvedli v Jugoslaviji nove cene za tekoča goriva. Navadni bencin je poskočil od prejšnjih 2,80 na 4,00 din, super od 3,10 na 4,30, nafta od 1,70 na 2,40 in kurilno olje od 1,45 na 1,80 din. Cene so porasle zaradi podražitve goriv pri proizvajalcih.

15 LITROV ČISTEGA ALKOHOLA

letno na vsakega Slovenca. Proizvodnja in poraba alkohola hitro raste. Temu primerno tudi vojska alkoholikov. Mesec november je posvečen boju proti alkoholizmu in čim večji podpori zdravljenju alkoholikov. Zdravstveni in socialni delavci pričakujejo pomoč gospodarskih organizacij. Nikakor pa ne smemo mimo idealizma, ki lahko odlično podpre vsa ostala prizadevanja.

„POROČNI SERVIS“

V Ljubljani se vsako leto poroči okrog 4000 parov. Ob prijavi poroke dobijo zaročenca darilni paket tovarn Saponie, Kolinske, Induplati, Slatine in Underberg. Na kredit in pod ugodnejšimi cenami si lahko organizirajo poročno slavo in uredijo ter opremijo svoje bodoče stanovanje. Za sedaj je „poročni servis“ še edini v Sloveniji. Pripravljajo ga pa tudi v drugih večjih krajih.

VEČNO MLADI KEKEC

RTV Ljubljana je ponovno uvrstil v oddajo film o Kekcu. Nedeljsko popoldne je bilo zunaj popolnoma mrtvo, ker se je vse gnetlo pred ekrani. Stari in mladi so napeto spremljali dogodivščine pogumnega fantiča in zanj trepetali, na koncu pa se veselo oddahnili. Leta 1952 je film o Kekcu v Benetkah dobil srebrnega leva. Odkupile so ga skoraj vse evropske in ameriške države. Celo Kitajci so zanj odšteli 10.000 dolarjev in ga uspešno vrteli. Narejeno je bilo 1500 kopij filma. Galetovemu filmu o Kekcu sledita še dve no- (Dalje na str. 10)

domači termometer

Velike besede izgovarjajo lahko tudi mala usta.

Domovino je častil kot sve-to kravo, a molzel jo je kot pravo.

Nihče mi ne brani povzdigniti glasu, kadar branim nadrejene.

Resnice ni mogoče kupiti, lahko se pa prodaja.

Dajte jim, naj jedo, čeprav ne delajo, da bodo manj govorili s polnimi usti!

Prosim, da ne bi popravljali napák tako dolgo, kot ste jih delali!

Ne zavidaj sreče svojemu sosеду, kajti ne veš, če ga niso morda že odkrili!

Kdor laže, tudi krade (in lepo živi!)

Delavcem je najlaže jemati, ker imajo roke zaposlene in zato žepe proste.

Parole minejo, črke ostanejo.

Vse, kar se plazi, še ni človek.

Pril današnjih cenah bo odmrli prej standard kot pa država.

Kdor dinarje seje, inflacijo žanje.

Kadar vodilni samó tolčejo po mizi, se podjetje kaj rado podere.

Za politične investicije plačujemo navadno dvojne obresti.

Od vsepovsod

prišel je čas okrog božiča

● ADVENTNI VEČERI

Prav je splesti adventni venec in na njem adventne nedelje slovesno prižgati sveče (vsako nedeljo po eno več, kar pomeni, da je Kristus vedno bliže). Pri tem naj vsa družina poje adventne pesmi, oče pa naj pripoveduje o angelovem oznanjenju, poti v Betlehem, iskanju prenočišča!

Adventni večeri naj služijo za pripravljane jaslí! Ob vsakem kipcu naj starši otrokom povedo kaj spodbudnega! Otroci naj zbirajo slame in kamne za jaslíce: za vsako dobro delo ali premagovanje sme otrok položiti v jaslíce po eno slamo ali en kamenček!

Adventni večeri naj bodo slovesni: vsa družina naj se zbira k mizi, na kateri so zbrani predmeti, potrebni za jaslíce, in naj poje adventne pesmi!

● SVETI MIKLAVŽ

Starši naj otrokom že nekaj dni pred tem praznikom pripovedujejo, kako dober je bil sv. Miklavž in kako skušajo na njegov god dobri ljudje njega v dobroti še posebno posnemati: zato obdarujejo zlasti revne, bolne in otroke! To posnemanje dobrega svetnika se je razvilo tudi v navado, da se eden obleče v Miklavža in druge obdaruje. Seveda ni prišel ta, ki se je v Miklavža napravil, iz nebes, pa tudi angeli in

različni so različno odgovorili na vprašanje:

kaj mi pomeni božič?

● Božič je temeljni praznik vsake družine; lahko bi ga kratko in malo imenovali praznik družine. Vsak se spomni svoje družine, otrok, staršev. Lepši je kot vsi drugi cerkveni in državni prazniki.

Ob jaslícah smo vsi enaki. Vsi si podamo roko in pozabimo na vse, kar je bilo med nami grenkega in težkega.

Inženir

● Božič je najlepši družinski praznik. In še dosti več: je praznik vsakega človeka, ne glede na to, ali živi v družini ali sam. Vsak človek se o božiču vrne v svoj izvor.

Človek raste iz tiste majhnosti, ki jo gleda v jaslícah. Včasih se ti zdi vse nepomembno, vse to drobno delo, ki ga imaš z otrokom. Potem si pa misliš: če je Marija to delala, čemu ne bi še ti, ko si končno tako ubogo bitje? Drugič te pa peče vest, ko imaš vso to udobnost in misliš na tisto bajto in slamo.

Kot študentka sem gledala na zakon z dvomom, kot da je nekaj manjvrednega v primerjavi s popolno posvetitvijo. Zdaj gledam čisto drugače: tako tiho nepomembno delo zahteva od človeka veliko več; minevajo dnevi in meseci, ko ne moreš nikamor.

Na sveti večer bova z možem pod drevce položila najinega otroka: žive jaslíce.

Medicinska sestra

● Zame je božič nekaj najlepšega, kar sploh obstaja.

Vsi otroci, pet jih je, se vrnejo domov. Ob jaslícah in božičnem drevcu beremo iz sv. pisma,ujemo in najmlajša nam zaigra na klavir.

Gospodinja

● V hotelu, kjer delam, je vse takó kot druge dni, le ozračje je drugačno, razpoloženje med gosti in uslužbenci. Prehodni gosti navadno nimajo posebnih želj, stalni gosti pa naročijo kaj boljšega. Zgodilo se je tudi, da je stalni gost naročil za božič preprostejšo jed kot sicer, kot bi hotel pokazati, da ne praznuje.

Kljub službi nisem bila še nikoli brez polnočnice.

Kuharica v hotelu

● Jaz se nekako istovetim — materinstvo in vse — z božičem. Mislim na tiste dni, ko sem sama pričakovala. Znova doživljam vso tisto radost in trpljenje, veselje ob tem, da imam ta blagoslov, da imam otroke.

Mati

● Bog je do nas radodaren do skrajnosti. Če je že božič praznik dobrote, naj bo ta dobrota bolj v odnosih kot v darovih. Bog ni kupil daru in nam ga dal, dal nam je sebe.

Božič je danes povsod preveč potrošniški. Poudarek je na darovih, ki so iz leta v leto bogatejši, dražji. Morda je na dnu tega tekmovanja v obdarovanju, čeprav nevedé, resnica o božji radodarnosti.

Duhovnik

● Meni je božič mejnik, ko razmišljam, kakšen bi kot kristjan moral biti. Ko se rodi Kristus, bi se moral tudi vsak izmed nas nekako na novo roditi.

Z neko študentko, ki je vsako leto na Božič obiskala starejšo bolno ženo, sva se domenila, da bom letos to storil jaz, ker nje ne bo v mestu. Pospravil ji bom sobo, očistil okna in pod, kaj lepega

ji bom povedal in ji nesel skromno darilo. Velikega ne premorem. Morda bom peljal koga s sabo.

Študent

● Spominjam se, kako je bilo med vojno, ko sem bil v najobčutljivejši starosti: kljub pomanjkanju, bombnim napadom in vsem zunanjim težavam se je o Božiču čas ustavil. V ljudeh se je naselil notranji mir z upanjem, da bo boljše.

Božič je veliko upanje, ki je bilo dano ljudem s prihodom Kristusa: da niso več tako sami, da sonce nikoli ne bo zašlo za tistega, ki se bo znal dokopati do osebne vere.

Morda smo o Božiču pozornejši, strpnejši.

Ob tem prazniku greš vase in ugotoviš, da je v vsej nestalnosti nekaj stalnega: vsebina Božiča. Kdor je bil rojen v krščanski družini, se — zavestno ali ne — povrne v tiste dni in tudi danes ne more kar tako mimo vsega tega, čeprav je iz kakršnihkoli pobud postal ateist.

Menim, da se bo praznovanje Božiča med nami v tej ali oni ob-

liki še popestrilo, povečalo. Na vsakem koraku čutimo vedno večjo odtujitev človeka od samega sebe.

Psiholog

● Božič je praznik božje ljubezni in družinski praznik.

V bolnišnici je praznično ozračje. V večjem številu prejmejo bolniki zakramente. Na sveti večer pojejo, ponekod molijo, s tranzistorji poslušajo božične pesmi, na omaricah imajo jaslice, drevček, voščila in priboljške. Tudi iz kuhinje pride kaj boljšega.

Nekateri izmed tistih, ki ne praznujejo, se sami ponudijo, da zamenjajo službo z verniki.

Bolniki so bili srečni, ko jih je pred leti obiskala veroučna skupina. Zelo so veseli, če se jih kdo spomni s čestitkami po radiu.

Bolničar

● Božič je družinski praznik in duhovna obnova, praznik za življenje, za nadaljnji človekov duhovni razvoj.

Praznovanje: drevo in jaslice za otroke, za odrasle pa maša in obhajilo.

Profesorica

parklji, ki ga spremljajo, niso resnični duhovi.

Naj pri miklavževanju ne manjka slovesne večerje, pri kateri naj bodo tudi značilni Miklavževi darovi: jabolka, orehi, posušeno sadje in sladkarije!

● SVETI VEČER

Središče svetega večera so jaslice, zato naj bodo postavljene v tisti sobi, kjer se otroci največ čez dan mudijo! Nekaj ur pred začetkom svetega večera naj se mali otroci v tem prostoru ne zadržujejo, da neko od odraslih do kraja pripravi jaslice in morda tudi božično drevesce!

Medtem naj otroci pomagajo materi pripravljati stanovanje, z njo naj gredo po blagoslovljeno vodo in mimogrede naj obišejo kakšnega reveža ali bolnika in ga obdarujejo!

Pri obhodu s kajenjem in škropljenjem z blagoslovljeno vodo po stanovanjskih prostorih naj otroci držijo v rokah smrekove vejice ali svečke, vsi skupaj pa naj pojejo „Poslušajte vsi ljudje!“ Obhod se konča v prostoru, v katerem so jaslice. Prižgane naj bodo le jaslične luči in luči na božičnem drevescu! Jasli naj bodo še prazne. V nje naj položijo otroci slame ali majhne kamne za pot, ki so jih v adventu zbrali z dobrimi deli!

Potem oče prebere evangeljsko poročilo o Jezusovem rojstvu, mati pa položi v jasli kipec Jezusa, ki ga je nosila že pri blagoslavljanju stanovanja. Vsi skupaj naj zapojejo „Sveto noč“ in zmolijo kratko zahvalno molitev. Potem naj bi šele prižgali sobne luči.

Starši naj z božičnimi darovi ne pretiravajo. Otroci naj del darov podarijo revežem ali osamljenim!

Svetonočna večerja naj bo najlepši družinski praznik!

povila ga je v plenice in položila v jasli

izšlo je povelje

Kot vsi veliki upravniki je imel tudi cesar Avgust strast za statistike. Odkar je postal cesar, se je ubadal z zemljiško knjigo vsega cesarstva, ki jo je bil začel Julij Cezar: velik trud, ki je zahteval petindvajset let dela. V treh različnih štetjih je natančno ugotovil število vseh rimskih državljanov, razpršenih po vsem svetu in rezultat zapisal v svoj življenjepis. Ob njegovi smrti so našli z njegovo roko napisano spomenico, ki je vsebovala seznam cesarskega bogastva, število rimskih in zavezniških vojakov, stanje davkov in javnih dohodkov, nujne izdatke in darove.

Da jarem popisovanja ni bil za podjarmljene narode pretežak, je Rim skrbno spoštoval krajevne navade in se prilizoval čustvom letéh. Občasno štetje v Egiptu je vsakih štirinajst let vodilo vse državljanke v kraje, od koder so izhajali. Ta način popisovanja je imel dve prednosti: bil je v skladu z narodnimi navadami in nekoliko je zmanjšal šibo izseljevanja, ki je izpraznjevalo podeželje.

Znano je, da so isti način popisovanja uporabljali tudi v drugih deželah, in naravno je, da so prav tako ravnali v Palestini že pri prvem štetju. To je razlog, da je moral Jožef v Betlehem, mesto svojih prednikov. Marija ga je spremljala, ker je bila Davidova potomka, ali pa, da se ni na predvečer poroda ločila od svojega moža.

na poti

Jožef in Marija sta se napotila proti Jeruzalemu. Zelo dolgi so se morali zdeti svetima romarjema štirje dnevi v najhujši deževni dobi, posebno še zaradi stanja, v katerem se je nahajala Marija.

Jeruzalem ni od Betlehema oddaljen dosti več kot deset kilometrov. Za hip sta mogla romarja

opazovati obe mesti z vrha griča, ki ju loči.

Za njunim hrptom je razkazovalo glavno mesto čudovitost svojih novih zgradb: templja z zlato streho, ki je žarela pod sončnimi žarki, dolgih stebrišč ob straneh in dalje razkošne Herodove palače, obdane od visokih stolpov.

Pred njima pa so čepele ponižne betlehemske bajte vzdolž vzpetine, ki se začneja v osrednjem masivu judovskih gor. Zrak je tukaj tako prosojen, da se človeku zdi, da se bo mogel z rokami dotakniti Betlehema; vendar je treba, preden dospeš v Betlehem, preiti še dve globoki soteski.

Bila je zima. Zima v teh krajih ne pomeni smrti narave. Če zgubita trta in smokev listje in postane blede barva oljke še bolj žalostna, razveseljujejo gozdiči vedno zelenih dreves pokrajino, preproga rastlin, ki jih hrani jesensko deževje, pokrije griče in v najbolj zavetnih krajih se odpró zgodnji cvetovi. Sneg — kadar pade, kar je redko — obleži zelo malo časa in slana — mnogo bolj redka — traja še manj. Vendar občuti revno ljudstvo v svojih slabob zaščitenih kočah mraz zimskih noči zelo v živo.

v betlehemu

Jožef je brez dvoma imel sorodnike ali znanke v Betlehemu. Zakaj ni šel potrkati na njihova vrata?

Na Vzhodu pri nobeni hiši ne zapró tujcu, in mnogo manj prijateljem in sorodnikom. Betlehemske občani tudi niso bili pošasti. Govori se o navalu tujcev, ki so se prišli popisat, a naj bi bil ta še tako velik, vedno bi se našel

prostor za tako malo zahtevna gosta. Pomislimo na ogromne množice, ki jih je Jeruzalem sprejemal med velikonočnimi prazniki. Pojasnitev uganke je treba iskati kje drugje.

Tedanje hiše so morale biti zelo podobne današnjim hišam palestinskih mest: en sam prostor, ki služi istočasno za sprejemnico, kuhinjo, jedilnico in spalnico za vso družino in včasih še za hlev domačim živalim, katerim je namenjen poševni prostor blizu vhoda. Ko pade noč, razprostrejo po tleh lahke žimnice ali preproste preproge: to je postelja, v kateri spi gospodarji in njih slučajni gostje, medtem ko svetilka slabotno brli. Za Evropejca ni večjega mučenja kot ta neprestana nagnetenost ob

morda prijaznih, a pogostejše razdvojenih pogledih, kadar se ni mogoče zateči na terasaste strehe.

Gostoljubje te vrste bi mogla najti Jožef in Marija v katerikoli vaški hiši. A zdi se, da zanj nista prosila, vsaj evangelijski ne govori nič o tem. V stanju, v kakršnem je bila tedaj Marija, sta bolj kot udobje iskala samoto.

Ker je bil Betlehem zelo prometni kraj, je stalo na njegovem skrajnem vzhodnem koncu, nekoliko zunaj vasi, gostišče. Tam so se ustavljali, preden so se napotili v judovsko puščavo ali potem ko so prišli iz nje, tujci, ki so prihajali iz dežele Filistejcev, da so prekoračili Jordan, in tisti, ki so potovali v nasprotno smer.

Staro gostišče, podobno modernemu počivališču karavan, je bilo pravokotna zgradba, obdana od visokih zidov in le z enim vrati, brez drugih odprtih. Potniki in tovarna živina so bili vedno gotovi, da bodo našli tam vodo in zavetje, kjer bodo prenočili.

Živali so se utaborile pod milim nebom na osrednjem dvorišču. Ljudje so se spravili v neke vrste ograde na eni ali več straneh velike kvadratne dvorane. Zunaj te so bile običajno male sobe, ki so jih dajali za skromno ceno v najem.

Tam sta Jožef in Marija upala najti željeno samoto. A vse sobe so bile zasedene, skupna dvorana je pa nudila več nevšečnosti kot zasebne hiše in še hujše. Takó zanj ni bilo mesta v prenočišču.

v votlini

Tedaj sta odkrila — ali pa so jima pokazali — eno tistih naravnih votlin, tako pogostih v apnenčastem terenu Judeje, v katerih iščejo domačini zavetje za svojo živino in kjer se včasih sami nastanijo. Vsa oprema v votlini so bile prenosne jaslí, viseče s stene, ali stoječe na tleh, da so sprejemale krmo za živino.

Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslí.

Hlev! Jasli! Ta, ki je hotel postati nam podoben, da bi imel večje sočutje z našo revščino, se ni samo z nami izenačil, marveč se je ponižal daleč pod nas.

Marija ne potrebuje pri porodu nobene pomoči. Sama vzame pravkar rojenega, ga zavije v plenice in ga položi z lastnimi rokami v jaslí.

pastirji

V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svojih čredah.

**mного
božjega miru
o božiču
in
blagoslova
v
novem letu
vam žele
vaši
dušni pastirji**

V Palestini so bile črede ovac in koz, ki so jih puščali vse leto v neobljudenih krajih: bile so tako imenovane puščavske črede.

Judovska puščava ni ležala daleč od Betlehema: pet ali deset kilometrov proti vzhodu preneha civilizacija. V tistih samotah slabotnega rastlinja so puščavski pastirji vzdrževali svoje črede, pozimi prav tako kot poleti. Pogosto so se združevali, da so branili črede proti upadom tatov in pred napadi divjih zveri. Kadar se je obetala mrzla noč, so jim poiskali zavetje v votlinah ali pod skalnimi napuščmi, v nujnem primeru pa so se približali najbližjemu zaselku.

To vrsto ljudi so pobožni Izraelci zelo zaničevali. Ker so živeli kot selilci in skoraj kot divjaki, daleč od templja in sinagog, jim je bilo nemogoče izpolnjevati zakonske predpise. Puščavski pastirji so bili predvsem na glasu, da niso bili zelo spoštljivi do tuje lastnine. Farizej ni upal kupiti mleka ali volne od katerega teh

iz strahu, da ne bi sodeloval pri tatvini. Bili so izenačeni s cestničarji in njihovo pričanje pred sodiščem ni bilo veljavno.

Vendar so bile med temi roba-teži in od usode zapuščenimi ljudmi tudi poštene duše in čista srca. Njim je veljal prvi klic otroka v jasliah, ki se je ponižal in postal majhen, da bi k sebi pritegnil majhne in ponižne.

Skupina teh ubogih ljudi je tedaj taborila nedaleč od Betlehema, na meji med puščavo in naseljem. Ponavadi so čuli kar po vrsti vso noč.

Kakšno iznenadenje in kakšen strah, ko jih je nenadoma obsijala svetloba in se jim je prikazal angel, ki jim je rekel: „Ne bojte se! Zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: rodil se vam je danes v Davidovem mestu Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: našli boste dete, v plenice povito in v jasliah položeno.“

Samó znamenje je bilo pre-malo, da bi odkrili pravkar rojenega;

naredimo jaslīce!

Ni nujno, da so jaslīčne figure plastične. Za slovenske jaslīce so bile včasih papirnate figure še bolj značilne. Marsikdo bi jih znal sam narisati. Naj bo vsaka figura sama zase, da jih je možno svobodno razvrščati po prizorišču!

Teže je s plastičnimi figurami. Z mavčnimi odlitki je treba prenehati. Pač pa so primerni tile načini: izrezljanje figur iz lipovine, modeliranje iz glīne (figure je potem treba ožgati v lončarski peči, in posušene prepočiti s kazeinom), modeliranje iz posebne mase (iz drobne lesne moke, ki ji je treba dodati nekoliko v vodi razredčenega hladnega belega mizarskega kleja) ali iz posebne

snovi „plastike“ (na prodaj kot rumenkast prah v polivinilnih vrečkah).

Posebno mikavne so na jaslīcah v blago oblečene figure. Laže jih je napraviti, ker je treba zmodelirati le glave, roke do komolca in noge od kolena navzdol. Lahko so negibne ali pregibne. Pregibnim figurim lahko drže po mili volji spreminjamo.

Naj bo Dete kakor nebogljen otroček, ki krili z rokama, do pazduh je lahko povit v plenice. Naj bo brez kodrastih las-kov! Položimo ga v jaslī domačega tipa, v jaslī, spletene iz tankovih vrbovih šibic, v koritaste „kamnite“ jaslī palestinskega tipa ali v slovensko žibelko.

Obleke naj bodo ali slovenske ali baročne ali palestinske. Pri domačih naj ne bo

angel je moral kako natančneje opisati kraj rojstva. A ko ga bodo našli, bo to znamenje, ki jim ga je dal, zadosti, da bodo rojenega ločili od vseh drugih in ga prepoznali.

Komaj je angel nehal govoriti, se mu je pridružila množica nebeških duhov, ki so zapeli pesem upanja: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji.“

Angeli so izginili v trenutku, prav tako kot so se bili prikazali.

Ko so se pastirji nekoliko opomogli od strahu, so se zedinili v sklepu. „Pojdimo,“ so rekli, „v Betlehem in pogledjmo čudež, ki se je pravkar zgodil in ki nam ga je Gospod razodel.“

Tisti, ki niso bili nepogrešljivi pri čredah, so pohiteli v Betlehem, da bi videli čudežnega otroka, o katerem so bili angeli peli.

Prišli so tja in našli Marijo, Jožefa in dete, v jasli položeno. Ko so to videli, so povedali, kar jim je bilo o tem detetu rečeno. In vsi, ki so slišali, so se čudili temu, kar so jim povedali pastirji.

narodnih noš! Pastirji naj bodo preprosto kmečko oblečeni, sveta Družina pa v haljah. Lahko pa sv. Jožefa odenemo v delovno obleko, Marijo pa v preprosto obleko revnejše žene.

Naj bo malo figur, a tiste naj bodo dobre in lepe! Trije pastirji različnih starosti kar zadoščajo. Nato se pridružijo trije kralji, oblečeni vzhodnjaško. V hlevcu ne smeta manjkati vol in osel. Ovčak pa ni nikoli preveč, če so lepe. Vedno se pasejo v tropih.

Zadošča en angel z glorio. Obesimo ga na tanko najlonsko nit, ki jo pritrdimo v obliki črke V, da se ne suče. Lepo je, če mu pridružimo še več manjših angelcev: tisti v ozadju naj bodo manjši!

S smrekovimi vejicami lahko

izpolnimo ozadje kotnih jaslí za Betlehemom. Drevje naredimo iz razvejanih drevesnih korenin.

Mah ne sme biti tako visok, da se figure utapljajo v njem. Najboljši je skalni mah. Med mahom moramo pustiti tudi gola mesta s prstjo, skalami, stezo.

Slovenske kotne jaslíce imajo ustaljeno obliko: trikotna deska, hribček iz mahu v sredi pod njim, v ozadju Betlehem, vrsta svečk na sprednjem robu in spodaj jaslični prtiček.

Betlehem naj bo brez minaretov in stavb kičastih oblik ter brez okenc z lučjo za celotna nastimi okni.

Jaslična pokrajina je lahko palestinska ali romantična ali domača ali zimska. Primerna je domača, a potem morajo biti tudi figure slovenske.

Hlevček je lahko lesena koča ali naravna votlina, dopolnjena z deskami in tramiči, ali zidana razvalina z zasilno streho ali slovenski kozolec.

Ograje naj imajo vegaste latnike ali pa naj bodo spletene iz protja ali iz zloženih kamnov.

Nobena žarnica ne sme biti vidna! In samo toliko naj jih bo, kolikor jih je nujno potrebnih!

Naj ne bo na jaslicah nobene staniola, nič srebrnega prahu, namesto peska naj bo prst, ki se je držala mahu. Stopnice, če že so, naj bodo naravne, ne podobne lestvam.

Zvezdo repatico lahko izrežemo iz modrega ozadja neba, če že mora biti; pločevinasta ali staniolna ali z božičnega dreveščka ne pride v poštev.

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvilleki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

družina

„Družina“ izhaja dvakrat na mesec. Prvo stane 50 par. letna naročnina 12 Nolin. za inosestavo

ODPRTO PISMO JUGOSLOVANSKIH ŠKOFOV

1. V teh mesecih smo priča živahne dejavnosti, s katero želi vsa naša javnost uresničiti daljnosežno družbeno-politično preobrazbo. Ta dejavnost je usmerjena posebno v javno razpravo o načrtu novih ustav Socialistične federativne republike Jugoslavije in posameznih socialističnih republik.

Jugoslovanski škofje, zbrani na zasedanju škofovske konference v Zagrebu, si štejemo v dolžnost, da ob tej priložnosti seznanimo javnost s svojim mnenjem o nekaterih pomembnih vprašanjih.

Ko opravljamo to svojo dolžnost, se zavedamo, da Cerkev kot taka „po svojem poslanstvu in svoji naravi ni vezana na nobeno posebno obliko človeške kulture ali politični, gospodarski in socialni red“ (CS, 42, 4), kot jasno kaže 2. vatikanski cerkveni zbor. Cerkev je živela in opravljala svoje duhovno poslanstvo v zgodovini v različnih kulturnih in družbenih sistemih. Zato se ne more imeti za „ostanek preteklosti“, „ostanek fevdalnega“ ali „kapitalističnega reda“, niti ne more sprejeti, da jo drugi razglašajo za „ostanek preteklosti“.

Zagovarjamo koncilsko stališče, da Cerkev „ne želi ničesar bolj go-reče kakor to, da bi se v službi blagru vseh mogla svobodno razvijati pod kakršnokoli obliko vladavine, ki priznava osnovne pravice osebe in družine ter potrebe skupne blaginje“ (CS, 42, 5).

Ta naša poslanica javnosti se omejuje samo na nekatere točke iz sedanjih razprav o preobrazbi naše družbe. V prvi vrsti želimo z njo doseči, da ne bi v javnosti nekaterih naših korakov izkrivljeno razlagali in molka ali vzdržanja nápak razumeli.

Nekatere izjave v javnosti, nekateri članki in javnem tisku in dejanja, za katera je težko reči, da so popolnoma slučajna in občasna, budijo v nas zaskrbljenost in vprašanja, do katerih bi težko ostali ravnodušni. Pristojni državni organi ali družbeno politični forumi in ustrezne družbene sile na te in takšne zaskrbljujoče pojave sploh ne odgovarjajo, ali pa se njihovi odgovori omejuje na blede, abstraktne in neučinkovite formulacije, ki našo zaskrbljenost pogosto poglobijo, namesto da bi nam zagotovili skorajšnjo in dokončno odpravo takšnih pojavov. To nas sili, da javnosti iskreno razložimo nekatere naše opredelitve ob tem, kar se v javnosti govori in dogaja, da bi tako prispevali k čim večjemu občemu zorenju naše družbe in naših ljudi v tej stvari in pripomoči k čimprejšnji odstranitvi in onemogočenju različnih neprijetnih pojavov.

2. Samo veseliti se moramo vseh prizadevanj, da bi vsak človek in vsak narod mogel in resnično živeti svoje dostojanstvo, da bi v življenjski praksi čimprej in čim bolje rešil vsa družbena, gospodarska in druga

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

vejši tehnično izboljšani verziji, vendar po izrazni plati precej zao-stajata.

*

BELA KRAJINA — Mnogi mladi ljudje so se preselili s kmetij tega področja v mesta in si poiskali lažji kruh. Med tednom, posebej pa ob nedeljskih popoldnevih, se iz Bele krajine preko Gorjancev vije kolona težko obloženih avtomobilov z ljudmi, ki so bili na „obisku“ pri svojih starših. Žal je ta obisk pri mnogih le dvakrat na leto: ko so koline in trgatev. Dva-krat na leto jemljejo mestni sorodniki desetino. Včasih so jo graščaki jemali le enkrat!

CELJE — Olepševalno in turistično društvo Celje je med 1257 go-jitlji cvetja, ki so s cvetjem olepšali svojo okolico, podelilo števil-na priznanja. Najvišje priznanje — zlato vrtnico — je dobil blok hiš ob Trubarjevi ulici, kjer že vsa leta skrbno negujejo cvetje.

GORNJA RADGONA — V tej ob-čini je 173 socialnih podpirancev. Čeprav znaša povprečna pomoč le 208 ND, je mnogim to edini vir do-hodkov. Med podpiranci je mnogo takih, ki so pred vojno delali s starši pri viničarjih in zdaj nimajo pravice do pokojnine. Te primere bi bilo treba reševati s posebnimi merili.

KOČEVJE — Oktobra so v Kočevju praznovali 70-letnico župnijske cerkve. Slovesnosti je vodil škof Lenič, ki je v nagovoru omenil zanimivosti te cerkve, ki spada med največje in najlepše v Sloveniji. Posvetil jo je nekdanji ljubljanski škof Jeglič.

KRIŽNI VRH pri Slov. Bistrici — Ugasnila je še edina krušna peč. Prvi kruh so spekli v njej pred sto šestdesetimi leti. Poleg iskane- ga domačega kruha je dajala mla- di in stari generaciji toplo zavetje v hladnih in zimskih večerih. Hiter razvoj življenjskega standarda jo je potisnil h kraju. Nanjo bodo ostali le lepi spomini. Takšne peči bodo ostale nekakšni zgodovinski spomeniki.

KRŠKO — V tovarni papirja po- stavljajo nov stroj za časopisni pa- pir. Zmogljivost 50.000 ton papirja bo zadoščala za domačo porabo nadaljnjih desetih let. Časopisna podjetja pomagajo tovarni pri no- vi investiciji z brezobrestnim po- sojilom.

LJEŠE v BENEČIJI — V župnijski cerkvi so imeli „Sejem beneške pesmi“. Na koncertu so sodelovali zbori iz Št. Lenarta, Lješ, Mersina, Topolovega ter otroški zbor iz vse Benečije. Množica ljudi in nastopi pevcov so pokazali, da je na slo- venskem narodnem ozemlju od Trčmuna do Lješ še veliko narod- ne zavesti.

LJUBLJANA — Razpadajoči ljub- ljanski grad buri duhove ne le pri turistih, temveč tudi pri mestnih očetih in urbanistih. Do sedaj je bilo že pet poskusov — od tega trije po vojni — da bi grad preure- dili v spomeniško-muzejske ali tu- ristične namene. Vsi načrti pa so kmalu obtičali in slepi ulici. Glavno vprašanje je investicija. Posamez- na podjetja se za tako velike na- ložbe težko odločajo, ker bi rada kmalu obrestovala svoje izdatke. Kljub temu upajo na boljše čase. Ljubljanske občine bodo skupno zbrale sredstva za ureditev zares središčne točke svojega mesta.

LJUBLJANA — Ljubljanski štud- entje se pripravljajo na izdajanje svojega lista „Študentski dnevnik“. Med študijskim letom bo vsestran- sko obveščal študente o dogaja- nju na univerzi, o delovanju štud- entov v njihovih organizacijah in skupinah, o akademijah, posebnih predavanjih in prireditvah ter o kulturnem in družbenopolitičnem življenju.

vprašanja, da bi se uresničila pozitivna prizadevanja in vzpostavila sredstva, ki bi zagotovila nadaljnjo rast vedno bolj človeških razmerij med ljudmi in skupinami v resnični enakopravnosti in v možnosti za po- poln razvoj vsakega človeka in vse družbe. Ne moremo biti ravnodušni do tistega, kar se nanaša na rast človeške osebe, ker verjamemo, da je Cerkev „znamenje in zaščita preseženega značaja človeške osebe“ (CS 76, 2).

Vsak človek se rodi v nekem narodu, želi imeti družino, svoje pre- pričanje, ima pravico do dela in pravico, da mu to delo daje „možnost za dostojno gmotno, socialno, kulturno in duhovno življenje“ (CS 67, 2). Vsi, ki na katerikoli način vodijo človeško skupnost, so nujno odgovorni za občo korist vseh njenih članov. Ta obča korist vključuje zagotovitev možnosti za uresničevanje dolžnosti in pravic, osebnega dostojanstva in miru vsakega človeka in vsega človeka. Uresničevanje te obče koristi je prav tako odvisno od zavesti vsakega člana skupnosti, od vsestranske solidarnosti, kateri ne more ubežati nihče in v kateri si mora vsakdo za državljanskim pogumom in razumnostjo prizadevati za upoštevanje svo- jega prispevka k izgradnji boljših družbenih odnosov in boljših življenj- skih razmer.

V duhu evangelijskih načel in splošno sprejetega pojmovanja člove- kovega dostojanstva, ki ga danes sprejemajo in priznavajo deklaracije mednarodnih forumov in prisvajajo številne vlade po svetu, menimo, da je za usklajeno sožitje vseh ljudi nujno potrebna enakost vseh pred za- konom, enakopravnost vseh v medsebojnih razmerjih in možnost celost- nega razvoja osebe in življenja. Zato pozdravljamo vse, kar v tej smeri z večjo natančnostjo določa nova ustava.

3. Ozirajoč se na svobodo v verskih zadevah in na svobodo vesti, smo predložili svoje predloge k osnutku nove ustave z namenom, da bi se te pravice v ustavi čim jasneje izrazile in nato čim uspešneje uresničevale v splošno korist v praksi. Ne iščemo nikakršnih privilegijev, ne želimo si nobene oblasti niti deleža pri oblasti, temveč preprosto želimo, da bi vsak človek v naši družbi in v naši državi živel v miru, se ravnal po svo- jem prepričanju in to svoje prepričanje izpovedoval v polni svobodi in bi mu zaradi tega prepričanja in njegovega iskrenega izpovedovanja ne bila zaprta vrata v noben poklic, ki si ga je svobodno izbral, za katerega je strokovno pripravljen, v katerem želi z zadovoljstvom uresničevati smisel svojega življenja.

Vse predloge k osnutku nove ustave smo sporočili najširši javnosti, kot je to v skladu z javno ustavno razpravo in kot ustreza duhu ustav- nosti, ki ga želimo čimbolj priklicati v zavest vsega prebivalstva.

4. V zvezi z buditvijo duha ustavnosti v zavesti občanov državne skup- nosti, ozirajoč se na resnično svobodo v verskih vprašanjih, nikakor ne moremo spregledati naslednje ugotovitve: ne moremo brez žalosti in zaskrbljenosti poslušati trditve — proglašeni za znanstvene resnice — da sta verstvo in vera družbi škodljiva, da ju naša družba za sedaj samo še prenaša, da pa sta negativen pojav, dediščina preteklosti in znamenje zaostalosti in da morata kot takšna v prihodnosti izginiti.

Kdo naj bi se čudil, če sprejemanje in širjenje takšnih napačnih trdi- tev pogosto rodi nekatere nepravilne sklepe in če takšne trditve navdi- hujejo nepravilne postopke proti ljudem! Ako takšne postopke označimo za izgrede in se jih pokesamo kot nezaželenih pojavov, dvomimo, da bi jih mogli samo na takšen način v prihodnje odpraviti, če ni odstranjena sama korenina, iz katere poganjajo.

Menimo, da je zdaj priložnost za ponovno javno preverjenje trditve o načelu družbene škodljivosti verstva in vere in da se takšno pojmo- vanje — vsaj za današnji položaj povsem zastarelo in neprikladno — zavrže in odstrani iz družbeno odločilnih dokumentov in da se ga, kot neresničnega in netočnega, več ne uporablja v družbeno-političnem de- lovanju.

Pojmovanje verstva, zlasti krščanstva, kot nečesa, kar nasprotuje človekovemu resničnemu napredku v zemeljskih stvarih, je bilo, kolikor je takšno pojmovanje kdaj prevevalo verske kroge, škodljivo tudi samemu krščanstvu in ni izviralo iz pravega pojmovanja temeljnih krščanskih resnic.

Življenje za božje kraljestvo v nebesih obvezuje kristjana, da že tu na zemlji oznanja pravičnost in lepoto tega kraljestva z vsestranskim spoštovanjem življenja, z vestnostjo in marljivostjo v državljskih dolžnostih ter izkazuje ljubezen in pravičnost v vseh odnosih. Pravilno pojmovana krščanska vera ne more človeka odvracati od prizadevanj za zemeljski napredek in od zavzemanja za potrebno preobrazbo človeške družbe, marveč mu more ob tem dajati nove pobude.

Krščanstvo ne zavrača humanizma, ne zavrača in ne zapostavlja človeka; nasprotno, poudarja, da je človek odprt za širša in globlja obzorja, kot mu jih omogočajo naravne moči.

Krščanska vera torej ne okrnja in ne zmanjšuje človeka kot takšnega; govori mu, da more preseči sam sebe. Morda kdo tega ne verjame, nikakor pa ni pravilno trditi, da se na takšen način človek sam v sebi zožuje, krni, odvraca od sebe, od svojih dolžnosti in potreb.

Iz domneve, da je vera nekaj slabega, škodljivega in zaostalega in da so verni ljudje na neki način nujno škodljivi člani družbe, kar je zelo lahko spremeniti v „sovražnike“, se v skupnosti ustvarja škodljivo in zastrupljajoče ozračje medsebojne razdeljenosti in nezaupanja. Pri vernikih to spodbuja občutek nezadovoljstva, ponižanja, negotovosti, pa tudi strahu; zlasti ako bi si ustvaril vtis, da takšne domneve podpirajo nosilci javne oblasti. Nujno prihaja do duševnega ozračja med ljudmi in do zapiranja vase. To sili vernika k molku: v političnih organizacijah in na sestankih se boji govoriti po svoji vesti v obrambo svojih pravic.

Tudi pri uslužbencih izvršne oblasti na raznih ravneh more to povzročiti, da — morda niti ne popolnoma zavestno — oblikujejo v sebi družbeno zelo škodljivo stališče do vere in verskih skupnosti, da na mnoge upravičene prošnje verskih skupnosti, čeprav zasnovane po zakonu in po splošnih pravicah, odgovarjajo samo z dolgim molkom, da (prošeni) kratko in malo ne rešujejo, ali pa na koncu odgovorijo negativno. To opravičujejo z razlogi, katerih neprepričljivost in ničevost je očitna. Dogaja se tudi, da si odgovorni uslužbenci ne upajo podpisati ugodne rešitve, ker se bojé posledic, zaradi „premahné budnosti do družbeno škodljivih elementov“.

Mislimo torej, da je zdaj čas, da se javno razvrednoti napačna trditve o družbeni škodljivosti krščanstva, ker je to potrebno za krepitev duha ustavnosti in gotovosti, da se bodo mogle v naši družbi pravice do verske svobode uresničevati vedno in povsod.

5. Ob tem ne moremo spregledati tolikokrat ponovljene trditve, da verni učitelji nimajo mesta v prosvetni službi.

Izhajamo iz dejstva, da je v vsaki človeški skupnosti, v vsaki človeški družbi pluralizem prepričanj. Vsak človek mora imeti pravico do lastnega prepričanja. Če hočemo, da se v družbi počuti resnično priznanega in svobodnega, mora biti priznan in svoboden skupaj s svojim prepričanjem. Splošna misel — do katere je povedel napredek sveta — je, da ne smemo nikogar s silo odvracati od življenja po lastnem prepričanju, če s svojim ravnanjem ne povzroča skupnosti nobene škode, nikakršne krivice, nobenega nasilja, če s svojimi nastopi na noben način ne preprečuje pozitivnih družbenih razmerij in pozitivnih pogojev za življenje vseh in vsakogar.

Ne moremo se sprijazniti z dejstvom, da se v naši državni skupnosti vernim kratko in malo zapro vrata na določeno področje delovanja. Ne moremo izjave o neprimernosti vernih ljudi za učiteljsko službo imeti za premišljeno in res odločno stališče odgovornih dejavnikov našega političnega življenja. Bojimo se, da bi moglo imeti takšno stališče, če se korenito ne spremeni, hude posledice v zavesti naših vernih občanov.

Spomnimo se samo na globoke rane, ki bi jih povzročilo v ljudeh uresničevanje takšnega stališča. Človek navadno izbira svoj poklic, sledeč

LJUBLJANA — Inštitut Jožeta Štefana s svojimi inženirji uspešno deluje na področju raziskovanja jedrske fizike. Za nadaljnja raziskovanja si je inštitut nabavil linearni elektronski pospeševalnik.

LJUBLJANA — V osmih mesecih so letos na avtocesti Vrhnika—Postojna nabrali 15 milijonov cestnine. V tem času je vozilo po tej cesti 1,916.468 motornih vozil.

LOŠKI POTOK — Na osnovni šoli v Loškem potoku letos manjka učiteljev. Med počitnicami so štirje učitelji odšli, dobili pa so le dve učni moči. Težave so predvsem pri predmetnih učiteljih (5.—8. razred), kjer imajo le enega namesto osem ali devet. Ena pomoč priha iz Sodražice. Pouk so morali organizirati tudi popoldne. Mala šola ne bo popolna. Prav tako akcija za otroški vrtec ni uspela. Imajo pa lepo urejeno kuhinjo.

MARIBOR — Turistično društvo v Mariboru je pripravilo načrte za ureditev Meljskega hriba in razgledne točke. Prav tako nadaljuje urejanje gostinskega lokala z gozdnimi kurami v Kordeževem. Pri Sv. Bolfenku urejajo muzej in zavetišče z bifejem in pripravljajo gradnjo hotela ob zgornji postaji pohorske žičnice.

MARIBOR — Ob sklepu desetdnevnega „Borštnikovega srečanja“ v Mariboru (slovenskega gledališkega festivala) je predsednik odbora, Bratko Kreft, podelil nagrade. „Borštnikov prstan“, ki je največje priznanje za kulturno in gledališko delo, je prejela Mira Daničlova, dolgoletna prvakinja ljubljanske Drame. Podeljene so bile tudi denarne nagrade in priznanja.

MARIBOR — Zveza slepih v mariborski organizaciji šteje 288 članov. Vodstvo je petdesetim že poskrbelo zaposlitev. Ostale na to še pripravlja, jih izobrazuje in ustvarja možnosti za kulturno in športno dejavnost. Posebne težave zaradi financ imajo s socialno ogroženimi. Mnogim je zavod pomagal uveljaviti pravice do invalidskega zavarovanja.

KDOR DELA, TUDI GREŠI, ZATO NEKATERI SPOH NE NEHAJO GOVORITI.

„Meso se je res spet podražilo, ampak cena kaviarja je pa ostala ista.“

ČE BIROKRAT ZATRJUJE: „VSI SMO ENAKI!“, SI DELAVEC MISLI: „PA SO RES VSI ENAKI!“

Ponujaš mu skledo, on pa zdrvi h koritu.

LE KDO IZDAJA VEDNO ISTIM LJUDEM RIBOLOVNE KARTE ZA RIBARJENJE V KALNEM?

Učenci med sabo: „Fantje, se za-vedate, da imamo sedaj, ko ho-dimo v sedmi razred, že povpreč-no izobrazbo nekaterih naših stro-kovnjakov?“

ČLOVEŠKA GLAVA JE VSAK DAN CENEJŠA, SVINJSKA ČEDALJE DRAŽJA.

Našo mladino, ki sploh ni pokvar-jena, so pokvarili starši.

DELAVEC REPORTERJU: „KAKO SHAJAM DO KONCA MESECA S PLAČO? ODLIČNO, KER JO DO-BIVAM DEVETINDVAJSETEGA.“

„Premoga do decembra ne bo, elektri-ka bo izklopljena, kurilnega olja lahko tudi zmanjka — pa bo-mo povabili našega poslanca, ki vedno najde za občana toplo be-sedo.“

GOSPODARSTVENIK: „MI SE DR-ŽIMO NAČELA, DA JE TREBA UVAŽATI SAMO TISTO, ČESAR DOMA NI MOGOČE PRIDELATI. NO, PRVI KONTINGENT ČEBULE JE ŽE TUKAJ.“

Žena možu: „Kaže, da imajo po-dobno krizo z elektriko tudi Itali-jani in Avstrijci, ker ne dobim niti italijanskega niti avstrijskega pro-grama na našem TV-aparatu.“

„VIDIŠ, ŽENA, PA SO NAS IZE-NAČILI Z GOSPODO. ŽE PRI SVEČI JEMO.“

Nagrobni napis: „Ti dotrpela si že, rajnka mami, jaz pa še vedno abonma imam v Drami.“

KOŠARKARSKI KOŠ JE RAVNO TAK KOT SKLAD ZA DELAVSKA STANOVANJA: KAR NAPREJ ME-ČEJO VANJ, NOTRI PA NIČ NE OSTANE.

Bogataš pred predsednikom ko-misije za ugotavljanje neupravi-čeno obogatelih: „Jaz sem neu-pravičeni bogatin Jaka Jur. Prišel sem vprašat, ali bo treba kdaj kaj plačati ali pa bom moral kar na-prej tako strašno moralno trpeti.“

V NAŠI OBČINI JE VELIKO BO-GATIŃ, A MANJ KOT TRIJE SUM-LJIVI.

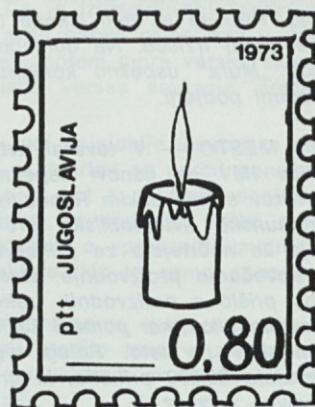
„Kako pa je s partijo v vašem podjetju? Je v njej mnogo delav-cev?“

„Mnogo! Vsi vodilni delavci!“

KAKŠNE PRIPOMBE BI DALI VI K OSNUTKU USTAVE, KO ŽE VSE VESTE?

☉ Naj ne pozabijo na člen, da je treba menjavati tudi muzikante, ne le inštrumente!

SPOMINSKA ZNAMKA

ALI JE RES, DA SE ZAREČENE-GA KRUHA NAJVEČ POJE?

☉ Ni res! Ko sem dobil v pod-jetju mesto vodilnega, sem se za-rekel, da ne bom kradel. In res nisem. Samo odtujil sem kolektivu nekaj milijonov.

DELAVEC: „JAZ SEM PRVI NA SPISKU ZA TO STANOVANJE.“
DIREKTOR: „JAZ SEM PA ŽE V TEM STANOVANJU.“

Po Pavlihi

MURSKA SOBOTA — V tovarni oblačil in perila „Mura“ so zaposlili 200 priučenih delavcev. V novi, 2000 m² veliki proizvodni hali, izdelujejo predvsem žensko konfekcijo. Prav ta je zelo iskana tudi na tujem tržišču. Na domačem tržišču „Mura“ uspešno konkurira z drugimi podjetji.

NOVO MESTO — V tovarni avtomobilov IMV na osnovi uspešnih pogovorov s francoskim Renaultom in romunsko avtomobilsko proizvodnjo že načrtujejo za prihodnje leto povečanje proizvodnje. Dnevno bo prišlo s proizvodnih trakov 100 avtomobilov, kar pomeni 25.000 avtomobilov na leto. Poleg tega proizvajajo 50.000 prikolic, ki gredo največ v izvoz.

NOVO MESTO — Novomeška občina je bila pred desetimi leti v republiškem merilu nepomembna. Osební dohodek je bil za tretjino manjši od povprečnega. Po zadnjih uradnih podatkih je letos narodni dohodek na prebivalca v novomeški občini presegel republiško povprečje za 5,7%. Tretjina prebivalcev je redno zaposlena, od teh polovica žensk.

PODČETRTEK — Začeli so graditi akumulacijsko jezero Vonarje. Strokovnjaki so uspešno opravili vse lokacijske in vodnogospodarske priprave. Jezero bo poleg gospodarskih pridobitev veliko koristilo turističnemu razvoju kraja in atomskih toplic.

PREVALJE — V zgornji Dravski in Mežiški dolini so letos zadrage odkupile več kakor 27 ton borovnic, okrog 27 ton gob, 36 ton ribeza. Manj pa je bilo bezga (4 tone). Nabiranci so si tako prislužili preko štiri milijone ND. Najbolj prizadevni nabiranci so prejeli praktične nagrade.

PTUJ — Obmejní slovensko-avstrijski simfonični orkester, ki ga sestavljajo učenci in učitelji glasbenih šol Murske Sobote, Ljutomer ter obeh Radgon, je imel po Štajerski vrsto koncertov, ki jih uvrščajo med največje glasbene uspehe.

PTUJ — Pod geslom „Olepšajmo življenje starejšim občanom!“ so

svojim globokim nagnjenjem. Tako izbran poklic postaja za vsakega človeka vir osebnega in življenjskega zadovoljstva, in to za njegovo družino, posredno pa tudi za vso skupnost. Če mora človek menjati poklic samo zato, ker je veren, ali če se mora odreči možnosti, da bi razvijal svoje sposobnosti na področju, za katerega čuti nagnjenje, samo zato, ker je vernik, potem se mu ne le kratijo njegove osnovne pravice, temveč ga s tem oropamo tudi enega temeljnih življenjskih zadovoljstev, na neki način smisla življenja, ker ga na ta način družba nasilno trga iz njegovega poslanstva; kaznuje ga v nečem, kar mu je zelo blizu (intimno), sam pa ne more videti, v čem je njegova krivda. Ljudi tako potiskamo v neprestano tesnobo in nezadovoljstvo. Težko bi bilo zagovarjati, da je takšno ravnanje združljivo z resničnim humanizmom. Kako bi pač moglo biti združljivo z resničnim humanizmom, da bi ljudi delili in razločevali zaradi njihovih najglobljih prepričanj?

Ne vidimo, kako bi takšno ravnanje in takšno stališče ne delilo ljudi na privilegirane in na zapostavljene. Če pa se kdo sklicuje na družbo, je treba sprevideti dejstvo, da sestavljajo verniki velik del te družbe.

Poleg tega pa ne moremo zamolčati svojega prepričanja, da resnično življenje po veri, pa tudi moralno stališče, ki ga človeku narekuje njegova vernost, v ničemer ne zmanjšuje človekove odgovornosti in vestnosti pri njegovih človeških in družbenih razmerjih, v njegovem delovanju in obnašanju, v njegovi zavesti, da mora s svojo strokovnostjo, marljivim delom in poštenostjo prispevati k splošni koristi vseh ljudi, s katerimi živi. Ne moremo verjeti, da bi mogli o tem načelno dvomiti in na osnovi tega odstranjevati vernike iz učiteljske službe, za katero so se pošteno pripravili in v kateri uspešno delujejo.

6. Prav tako moramo v nekaj besedah povedati svoje stališče o vzgoji. V okvir z ustavo zajamčenega načela o verski svobodi spada tudi svoboda verske vzgoje otrok tistih staršev, ki to želijo. Ustava priznava staršem pravico do vzgoje. Starši se tudi ne morejo odreči svojim osnovnim pravicam do verske vzgoje svojih otrok. Kot želijo tisti občani, ki so po svojem prepričanju ateisti, imeti pravico, da svoje otroke vzgajajo v skladu s svojo vestjo, tako želijo imeti tudi verni starši pravico, da otroke vzgajajo v družini in Cerkvi tako, kot se to sklada z njihovim prepričanjem. Drugačno mišljenje in ravnanje bi pomenilo nedovoljeno razločevanje. Škofje vse bolj pogosto z žalostjo poslušamo pritožbe tako staršev kot katehetov, da nekateri otrokom na razne načine načrtno ovirajo redno obiskovanje verouka.

Zaradi tega kot verni občani ne moremo sprejeti vzgoje, ki bi izrečno služila ateizaciji otrok vernih staršev, in to med šolskim poukom.

Če bi šola služila ateizaciji družbe, potem bi morali iz tega nujno sklepati, da je ateizem državna „vera“ in da ima zaradi tega prednosti, kakršnih nima nobena druga vera. Po našem globokem prepričanju bi takšnega načela ne mogli združiti s splošnim pojmom svobode in pluralizma prepričanj. Če človek nima pravice izročiti svojega prepričanja lastnim otrokom, temveč se otroci v obvezni šoli v tem pogledu sistematično trgajo iz njihovega duhovnega sveta, potem se zares srečujemo s kršitvijo pravic staršev in dostojanstva samega otroka. To bi bilo nezdržljivo z javno zagotovljenimi človečanskimi pravicami.

Govorjenje, da mora biti šola popolnoma znanstvena, je nekaj drugega od govorjenja, da mora biti šola v službi ateizacije. Vse dobro-namerne ljudi prosimo, naj ti dve stvari dobro ločijo in se vedno izogibajo vsaki zmešnjavi. Tudi drugim naj pomagajo, da bi se izognili mešanju teh dveh pojmov in da bi se tako iz zavesti ljudi odstranilo mišljenje, da je ateizem zadeva izkustvenih znanosti.

Iskreno želimo, da bi se pojmi na tem področju razčistili in da bi postavili vsakega od njih na svoje mesto, ker nas govorjenje o šoli kot nekem sredstvu ateizma globoko vznemirja, ne služi pa nobeni pozitivni stvari.

7. Opozorimo naj še na težave, ki jih imajo verniki nekaterih krajev z dovoljenji za gradnjo verskih objektov. V zadnjem času celo doživljamo, da se preklicujejo nekatera že dana dovoljenja, obljubljena pa se

bili v Ptuj in Rogoznici sprejeli za nad 70 let stare občane. Pripravili so jim zakusko, kulturni program in druga presenečenja.

RIBNICA — Staro gostilno „Pri Ribničanu“ so po daljši prenovi spremenili v hotel. Zatrjujejo, da bo v njem lahko vsakdo našel svoj kotic in ne samo „boljši“. Zmogljivosti hotela in kuhinje bodo zadostovale tudi ob povečanem prehodnem prometu po rekonstrukciji ceste Kočevje—Brod, ki je bližnjica na Jadran.

SLOVENSKA BISTRICA — Cesto od Slovenske Bistrice do Šmartnega na Pohorju postopno asfaltirajo. Letos so asfaltno stezo položili skozi naselje Šmartno in na odseku od Bistrice do Devine. Ostali odseki bodo prišli na vrsto prihodnje leto.

STARA FUŽINA — Lani so v Stari Fužini v Bohinju na pobudo krajevne skupnosti in kmetijske zadruge Srednja vas preuredili stavbo stare sirarne v muzej planšarstva in sirarstva v Bohinju.

STRUKOVC — Oktobra so na veliki spominski slovesnosti odkrili spomenik evangeličanskemu pastoru Štefanu Küzmiču ob 250-letnici rojstva. Bil je učitelj in kasneje postal duhovnik. Leta 1752 je izdal mali slov. katekizem in naslednje leto abecednik. Küzmič ima veliko zaslug za narodno zavest in versko živost prekmurskega prebivalstva.

SEMPETER pri Gorici — Glasbeni šola slavi letos 20 let obstoja. Od začetnih 30 učencev se je število povzpelo na 260. Na šoli delujejo oddelki za solopetje, godala, pihala, trobila, klavir, tolkala, kitaro, harmoniko in glasbeno teorijo. V tem času so imeli 634 javnih nastopov s koncerti, z glasbenimi večeri ali pa so sodelovali na prireditvah.

ŠT. JERNEJ na DOLENJSKEM — Tovarna „Iskra“ Kranj ima v Št. Jerneju svojo tovarno elektronike. Trenutno zaposluje 915 delavcev. Mnogim delavcem daje možnost zaslužka tudi na dom. Trenutno jim najbolj „uspevajo“ elektronski

ne dajejo. V posameznih primerih so zaradi tega verniki utrpeli tudi veliko gmotno škodo, ker so brez koristi porabili denar za načrte, za potrebne papirje in za pripravo gradnje.

Logika pravice do verske svobode vključuje pravico do dovoljenj za gradnjo in odpiranje verskih prostorov. Če je izpovedovanje vere vernikom z ustavo zajamčeno in je vera po svoji naravi usmerjena v izpovedovanje in doživljanje te vere v skupnosti, potem mora verska skupnost očitno imeti možnost, da nekje organizira verska srečanja, sestanke, skupne verske obrede.

Versko doživetje je vedno spodbujalo tudi najgloblje umetniške navdih. Tako so rastle brezštevne zgradbe, s katerimi se narod ponaša kot z najlepšimi uresničitvami svojega genija in kot z najdragocenejšo kulturno dediščino. To je zgodovinsko dejstvo, ki spremlja vsako religijo. Seveda ne nameravamo zdaj izrečno govoriti o vprašanju umetniškega ustvarjanja na področju cerkvene arhitekture. Na to samo opozarjamo, ker je prav, da imamo tudi to pred očmi.

Opozoriti hočemo vse iskrene in dobromerne ljudi, da razmislijo, kako je omogočanje, da verske skupnosti gradijo zase verske prostore, tesno in bistveno povezano s priznavanjem ustavnih svoboščin vernikom in z zagotavljanjem njihove enakopravnosti.

V novih predelih naših mest stanuje tudi znaten del vernikov. Menda ne bo v to nihče podvomil in trdil, da so priseljenci z vasi sami ateisti. Resnično človeško sožitje med občanmi zahteva, da se tem vernikom ne preprečuje ustanavljanje njim lastnih verskih središč in graditev verskih objektov, zlasti takrat, kadar bi gradnji nasprotovali vplivni posamezniki ali kakšne manjše skupine ljudi, seveda proti večjemu številu drugih občanov, ki si gradnjo takšnih objektov žele ali pa ji vsaj ne nasprotujejo.

Menimo, da bi morali čimprej ugotoviti občutek ustavnosti tudi na teh področjih, ker mnogi postopki, ki se ponekod dogajajo, povzročajo samo veliko škodo naši družbi. Mar naj se še vprašamo, kakšno ozračje ustvarjajo takšni postopki med verniki? Mar naj se še čudimo, če se verniki počutijo vse bolj drugorazredne občane?

Sodimo, da bi mogli na tem področju z veliko lahkoto odstraniti vse težave, ki globoko prizadevajo in zaskrbčujejo vernike. Prav zares ni razloga, ki bi še naprej opravičeval takšen odnos do uresničevanja utemeljenih pravic verskih skupnosti, odnos, ki ga moremo — v najblažji obliki — imenovati stališče neutemeljenega in nevarnega omahovanja.

8. Ob koncu želimo javno povedati, da najodločneje zavračamo vsa namigovanja, ne glede na to, v kakšni obliki jih kdo postavlja, kot da želimo škojfe v tej družbi in v tej državi prevzeti neko politično-posredniško vlogo, v kateri bi bodisi v političnih telesih, bodisi s političnim delovanjem zastopali vernike kot nekakšni njihovi politični voditelji. Te misli so daleč od naših namenov in nihče ne more za takšno misel najti sledov v dopisu Zvezni ustavni komisiji, ki sta ga najširši javnosti posredovala *Glas koncila* (štev. 19/1973) in *Družina* (štev. 36/1973), niti v kakšnem drugem našem javnem nastopu.

Izjavljamo, da nikakor nimamo namena niti želje, da bi iz Cerkve kot ustanove naredili politično predstavnico vernikov kot občanov. Kot škojfe se zavedamo svoje odgovornosti na duhovnem področju.

Izjavljamo, da je popoln nesporazum, če že ni zlonamernost, ko nam pripisujejo stremljenje za deležem pri politični oblasti. Želimo, da bi to izjavo pazljivo preudarili na vseh pristojnih mestih in da bi naše korake presojali v njeni luči.

9. Verujemo, da je zgodovinski razvoj človeštva naravnan k vse večjemu osvobođenju človeka, da bo kot posameznik in kot član skupnosti rešen vsake prisile in se bo v skupnem prizadevanju z drugimi trudil za splošno korist ter živel tako, kot mu narekuje vest, v gotovosti in miru, od vsakega spoštovan in vsakega spoštuječ. Ta želja izvira iz globine človeškega jedra. Vključuje vse človeka vredne vrednote, med katerimi so tudi narodna zavest, jezik, kultura, zgodovina, gmotne možnosti za človeka vredno življenje, kot tudi vse druge, ki človeku pomagajo, da je bolj človek.

Ta naša razlaga želi prispevati prav k temu razvoju. Vse smo povedali v popolni svobodi, z namenom, da tako prispevamo pomemben delež h konstruktivnemu dialogu za čim boljše in čim popolnejše uresničenje splošnih koristi vseh prebivalcev te države in te družbe. Verujemo, da nas bo s prav takšno dobronamernostjo, s kakršno smo govorili, kdo tudi poslušal, seveda v čim večjo korist za vse ljudi v tem prostoru in tem času zgodovinskega razvoja naših narodov in človeštva.

V Zagrebu, 11. oktobra 1973.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE

Družina, Ljubljana, 12. okt. 1973, str. 2—5.

TITO JE HUD NA AMERIKO

Jugoslaviji se zdi, da je zaradi Arabcem naklonjenega stališča v sporu na Bližnjem vzhodu postala tarča „naraščajočih pritiskov“ mednarodne „reakcije“ in da je zato zaradi previdnosti prisiljena ukazati višjo obrambno pripravljenost. Ta vtis se je, pa naj se zdi še tako nerazumljiv, mogel vsiliti opazovalcem, ki so preteklo dni poslušali v Titovi državi mrke govore vplivnih funkcionarjev, brali partijske poluradne razlage po časopisih in bili priče delne mobilizacije in vročičnega premikanja čet.

Seveda je v Jugoslaviji, kot izkušnja uči, redko suho zlato vse, kar se uradno za tako izdaja. Vendar ostaja, celo če črtamo vse propagandistične trditve, začudljiva mera peresnega boja, očitkov in sumničenj, ki jih Jugoslavija ta čas naslavlja predvsem na Severno Ameriko kot zahodno vodilno silo in glavno oporo „izraelskih napadalcev“.

Začelo se je s Titovim svarilom pred dozdevnimi poskusi (z Zahoda), da bi vtihotali med jugoslovanske narode zmedo in razkol v zunanje-političnih vprašanjih. Kmalu zatem se je zazdelo srbskemu partijskemu šefu Vlaskaliću, da izvaja „imperializem močnejši pritisk na našo deželo“. Številni časopisi so nato zahtevali z ozirom na „mednarodno reakcijo“ večjo vojaško budnost. V začetku tega tedna — alarmna stopnja I je bila medtem znižana na povečano pripravljenost jugoslovanskih čet — je končno beograjska *Politika* javno izjavila, da naj bi bili Američani skazili zaradi spora na Bližnjem vzhodu svoje odnose ne le z Veliko Britanijo, Zahodno Nemčijo in vrsto izvenevropskih dežel, marveč tudi z Jugoslavijo.

Pred tem razvojem se je zvrstilo več protestov Washingtona proti Beogradu. V ameriškem glavnem mestu so Titovemu poslaniku ves čas dopovedovali, da je Beograd s pripustitvijo sovjetskega zračnega mostu nad jugoslovanskim ozemljem za prevoz orožja Egiptu in Siriji pomagal „netiti ogenj na Bližnjem vzhodu“. „Blokovna nevezanost“ Jugoslavije je ne prvič letos, videti kot naravnana proti življenjskim koristim Severne Amerike. *Washington Post* je objavil mnenje članov ameriške vlade, češ da sploh ni govora, da bi bila Jugoslavija s tako enostransko držo v korist Arabcem v Organizaciji združenih narodov sploh kaj prispevala k mirni rešitvi spora. Vznejevoljen je odklonil zunanji minister Kissinger, da bi se zunaj sej Organizacije združenih narodov srečal s svojim jugoslovanskim kolegom, kar je spet vodilo k užaljenim odgovorom Beograda.

Nesoglasje je očitno, čeprav med Jadranom in Donavo nihče resno ne verjame na ogroženost vprav z Zahoda. Ostaja domneva, da je jugoslovansko vodstvo s svojo živčno mobilizacijo hotelo preizkusiti notranjo pripravljenost za obrambo, premagati čisto gotove notranje razlike glede pravilnosti trenutne politike do Bližnjega vzhoda ali pa posvariti Vzhod pred poskusi pritiska. Vendar je nekoliko težko sprejeti to zadnjo razlago, saj dela Moskva spričo beograjske enostranosti v prid Arabcem vtis večje gibčnosti.

Süddeutsche Zeitung, München, 9. nov. 1973.

svetlobni regulatorji. Poleg vrste drugih elektronskih aparatov se pripravljajo na izdelovanje elektronskih orgel.

ŠMARTNO ob PAKI — Ob občinskem prazniku občine Velenje so prebivalci Šmartna dobili 6 km asfaltne poti. Pot je stekla v Veliki vrh, k oddaljenim kmetom in delavcem.

TREBNJE — Tovarna „Novoles“ iz Straže je do sedaj uredila in modernizirala celo vrsto svojih obratov, kjer izdeluje najrazličnejše proizvode iz lesa. Ima svojo električno centralo. Veliko svojih izdelkov izvažja v zahodne države. V Trebnjem gradi novo tovarno acryla (pleksi stekla), ki je vsestransko uporaben. V njej bo zaposlenih 80 delavcev in bo začela obratovati prihodnjo pomlad.

TRENTA — Ob izviru Soče je Jeseniško planinsko društvo odprlo novo kočo. Postavljena je na istem mestu, kjer je bila prejšnja lesena in so jo zaradi neurejenih sanitarij lansko leto zaprli. Društveno delo povezuje tudi ostale planince. V zadnjem času si turistične agencije same grade svoje postojanke. Planinci sami nimajo dovolj sredstev, pomoč občin pa je pri njihovem delu največkrat le simbolična. Letošnji naval v planinah je bil rekorden, saj jih je obiskalo preko milijon planincev.

VIPAVA — Znana vipavska vinska klet, zgrajena pred nekaj leti, postaja premajhna za pridelek Kmetijskega kombinata in kooperantov. Njeno zmogljivost bodo povečali od sedanjih 660 vagonov na 960. Klet bo grajena po montažnem sistemu pod zemljo.

VIPAVA — Pred sto leti je na Slapu pri Vipavi začela delovati vinogradniška in sadjarska šola. Ob tej priliki so prikazali delo te šole, odprli razstavo grozdja, vipavskih vin in sadnih sokov. V kulturnem domu so nastopili solisti ljubljanske opere.

ZASAVJE — Dijaki šol v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju so zbrali preko 700 knjig, ki jih želijo podariti šolam v zamejstvu.

— da se oddahnete —

Škilast kaplar se obrne k trem vojakom.

„Kako se pišeš?“ vpraša prvega.

„Gričar,“ odgovori drugi.

„Saj nisem s teboj govoril,“ se zadere kaplar.

„Jaz nisem nič rekel,“ izjclja tretji.

o

„Ali si bral mojo zadnjo humoresko?“

„Sem.“

„In kaj praviš?“

„Vesel sem, da je zadnja.“

o

Škot je šel kupit malico. „Pet dek najbolj navadne salame. Zavijte mi jo, prosim, v današnji časopis!“

o

Soseda sosedi: „Nobenega pomena nima, da bi se še naprej toliko prepirala z možem, saj ga tako nikoli ne pustim do besede.“

o

Oče je svojemu otroku rad pripovedoval pravljice. Ko je končal, je otrok vselej vprašal: „In potem?“

Nekoč mu je pripovedoval pravljico o Trnjulčici in končal s tem, kako se je poročila s princem.

„In potem?“ je vprašal otrok.

„Potem? Nič. S poroko se vsaka pravljica konča,“ je odgovoril oče ves zamišljen.

o

Trije vinski bratci se po vseh štirih plazijo po železniški progi.

„Ne vem, kdaj bomo prišli do konca teh stopnic,“ toži prvi.

„Ko bi bila le ograja ob strani višja,“ godrnja drugi.

„Fanta, smo že na konju. Dvigalo se bliža,“ ugotovi tretji.

o

„Naš ded stoji z eno nogo že v grobu. Pri tem moram pripomniti, da je drugo izgubil v prvi svetovni vojni.“

o

Vedno je rekla, da mora dobiti za moža človeka, ki bo šel zanj skozi ogenj in vodo. In res je dobila gasilca.

Film je na las podoben človekovim sanjam. Prav tako kot sanje je tudi film sestavljen iz posameznih podob, ki vsaka zase ne pomeni ničesar; ko jih nanizamo v celoto, dobimo pa še večjo neumnost.

o

Učiteljica: „Vaš otrok ima izreden talent. To se mu vidi že na obrazu.“

Oče: „Ne verjamem. Meni se zdi, da je to od glist.“

o

Ona: „Priznati moraš, da ni do slej še nihče zgradil aparata, ki bi nadomestil žensko.“

On: „Kaj pa gramofon?“

o

„Gospa, koliko let imate?“

„Povem vam lahko le to, da hodi moja hčerka že v vrtec.“

„Kot vzgojiteljica?“

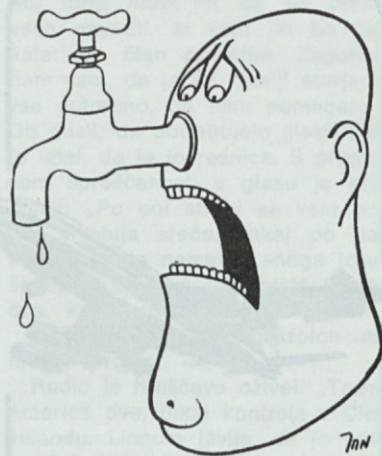
o

„Tvoj mož je pa res čuden! Stalno nekaj godrnja, brunda, sitnari in se jezi.“

„Še veliko hujše je, kadar je dobre volje: takrat poje.“

o

Zdravnik bolniku: „Jemljite po tri tele tablete na dan, dokler boste živeli!“

„Psihoanaliza je pokazala, da sta v vaši ženi v resnici dve osebi.“

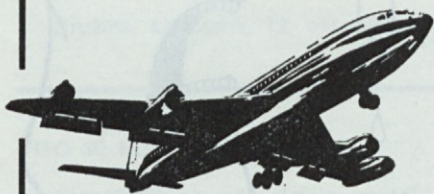
„To sem slutil, vendar moram reči, da mi ni všeč ne ena ne druga.“

o

V vinu je resnica — laž je le na nalepki.

— Občutek imam, da preveč kadim.

arthur hailey:

letališče

Dosedanja vsebina:

Nekega petka v januarju je malo pred polnočjo odletelo vrhunsko letalo Trans Americe „Zlata Argo“ v Rim. Vanj se je vkrcal tudi finančno propadli podjetnik z napol omračenim umom D. O. Guerrero. S seboj je pritihtapil peklenjski stroj. Nameraval je spustiti letalo nekje nad Atlantskim oceanom v zrak, s tem pa doseči visoko zavarovalnino za svojo ženo in otroka.

Z Lincolnovega mednarodnega letališča, kjer so iz različnih znakov zaslutili Guerrerovo namero, so ukazali glavnemu pilotu Harrisu, naj se čimprej vrne na zemljo.

Nadzornik nocojšnjega poleta kapetan Vernon Demerest je skušal s posebno zvijačo Guerrero izmakniti kovček s

peklenjskim strojem, a načrt se ni posrečil. Guerrero je v repu letala sprožil peklenjski stroj: njega je razneslo, glavna stevalda Gwen Meighenova je bila težko ranjena, še nekaj drugih potnikov je bilo ranjenih, v trupu letala je pa zazevala velika odprtina.

Zrak je z grmečim bučanjem švignil skozi raztrgani trup iz letala in nosil s sabo vse nepritrjene predmete. Notranjost letala se je napolnila z meglo in silnim mrazom. Zvok motorjev in vetra je bil oglušujoč.

Na Demerestov ukaz so si potniki takoj nadeli maske s kisikom, ki so avtomatično padle iz prekatov nad sedeži.

Pilot je moral spraviti letalo iz višine 8.500 metrov na 3.000 metrov, kjer bi mogli potniki preživeti brez kisikovih mask in kjer bi ne bilo 50° Celzija pod ničlo kot tu. V dveh minutah in pol se mu je to posrečilo.

Ker goriva iz letala niso smeli zaradi nevarnosti požara izpustiti, bo pristanek zelo težaven: zaradi ogromne teže bo možen le na pristajalni stezi 3-0 Lincolnovega mednarodnega letališča, a to stezo še vedno zagrajuje reaktivec Aero-Mexicana, ki se je pogreznil ob njej globoko v plundro. Izvedenec Joe Petroni se že nekaj ur brez uspeha ubada z njim.

V romanu nastopajo še: direktor Lincolnovega letališča Mel Bakersfeld, uslužbenka Trans Americe Tanja in uslužbenec radarske kontrole pioletov Melov brat Keith, ki si namerava zaradi občutka sokrivde za neko letalsko nesrečo nocoj vzeti življenje.

„Poskusili bomo prileteti do Lincoln,“ je rekel Harris.

Demerest je pritrdilno prikimal, potem pa začel s to odločitvijo seznanjati področno kontrolo pioletov v Torontu.

Čeprav je minilo samo nekaj minut od odločitve, da bodo tvegali še enourni polet, je bil čas,

da se začno pripravljati na prilet in pristanek na Lincolnovem mednarodnem letališču.

„Potrebujem progo 3-0,“ je rekel Demerest.

Harris je poudaril: „V zadnjem poročilu je bilo rečeno, da je zaradi ovire začasno zaprta.“

„Slišal sem,“ je zagodrnjal Demerest. „Ta prekleta steza je že ure in ure zagrajena, in to zaradi nekega pogreznjenega mehiškega reaktivca. Še 50 minut jim bomo dali, da jo odstranijo.“

Ko je Demerest pritiskal na gumb svojega mikrofona, da bi obvestil področno kontrolo pioletov, se je drugi častnik Cy Jordan — bled in pretresen — vrnil v pilotsko kabino.

V krvavi klavnici, v katero se je spremenil zadnji del turističnega oddelka, je dr. Milton Compagno, zdravnik splošne prakse, uporabljal vse svoje poklicno znanje, da bi rešil življenje Gwen Meighen. Ni bil prepričan, da se mu bo posrečilo.

Ko je peklenjski stroj D. O. Guerrero eksplodiral, je bila Gwen središču eksplozije — za samim Guerrero — najbliže.

Eksplodizija dinamita je zadela Gwen, jo vrgla hudo poškodovano in krvavečo nazaj. Toda sedaj je proti tej moči delovala nasprotna moč — pritisk zraka, ki je vdiral v letalo od zunaj skozi luknjo v trupu blizu repa. Učinek je bil tak, kot bi se spopadla dva orkana.

Četudi je bila eksplozija silovita, ni poškodovala veliko potnikov.

Gwen Meighen, najhuje ranjena, je ležala nezavestna v prehodu. Zraven nje je zbegano gledal sovesti mladenič, ki je bil prišel iz toalete in prestrašil Guerrero; bil je ranjen in je močno krvavel, vendar je bil še zmerom na nogah in pri zavesti.

Šest, sedem potnikov v bližini je dobilo ureznine in odrgnine od drobcev in kosov peklenjskega stroja. Druge so zadeli predmeti, ki jih je posesalo proti repu letala eksplozijsko zmanjšanje pritiska; bili so prizadeti in obtočeni, ven-

dar ni bila nobena od teh poškodb nevarna.

V ozkem prehodu je dr. Compagno obrnil Gwen na hrbet in se nagnil nad njo, da bi ugotovil, ali diha. Dihala je, vendar rahlo in votlo. Zaklical je drugi stevardesi: „Potrebujem kisik.“

Medtem ko mu je dekle prinesla prenosno jeklenko in masko, je pregledal Gwen usta, da bi preveril, ali niso zamašene dihalne poti; odstranil je iz njih zobe, ki jih ji je izbilo in je zaradi tega močno krvavela; prepričal se je, da krvavitev ne bo ovirala dihanja.

Rekel je stevardesi: „Pridržite ji masko na obraz!“

Kisik je zasikal. Čez minuto, dve se je Gwenini kože, ki je bila zloslutno bela, vrnila barva.

Medtem je začel ustavljati številne krvavitve na obrazu in prsih. Delajoč hitro je z napravo za ustavljanje krvi stisnil poškodovano glavno žilo na obrazu — najnevarnejše mesto za zunanjo krvavitev — drugod pa uporabil zavoj. Da sta verjetno zlomljeni ključnica in leva roka, ki jo bo pozneje treba utrditi, je bil že ugotovil. Sedaj je zgrožen opazil, da ima pacientka v levem očesu eksplozijske drobce; glede desnega očesa je bil manj prepričan.

Drugi častnik Cy Jordan, ki se je previdno premikal okrog dr. Compagna in Gwen, je prevzel poveljstvo nad stevardesami in nadziral premeščanje potnikov v prednji del letala. Čim več potnikov iz turističnega oddelka so spravili v oddelke prvega razreda, nekatere so stisnili po dva na en sedež, druge poslali v mali polkrožni salon prvega razreda, kjer so bili na razpolago prosti sedeži. Vsa oblačila, ki so jih bili potniki odložili in jih ni odneslo, so razdelili med tiste, za katere se je zdelo, da so jih najbolj potrebni, ne glede na to, čigava so bila. Kot zmerom v takih položajih so ljudje pokazali pripravljenost, da drug drugemu pomagajo.

Druga dva zdravnika sta obvezovala potnike, ki so bili dobili

ureznine; nobena ni bila posebno nevarna.

Zdravniško nego in prestavljanje potnikov so oteževali močni sunki, ki jim je bilo letalo izpostavljeno zaradi nevihte v sedanji manjši višini. Neprenehoma jih je stresalo, jih vsakih nekaj minut zazibalo naprej in nazaj ter sem in tja. Nekaj potnikov je dobilo ob drugih težavah še morsko bolezen.

Cy Jordan je spustil pogled na nezavestno Gwen. „Je zanjo kakšno upanje, doktor?“

„Upanje je, vendar ne bi rekel, da veliko. Mnogo je odvisno od tega, kako močne narave je.“

„Vedno se mi je zdela zelo močna.“

Nekaj trenutkov pozneje se je v oddelku zaslišal mirni glas Vernona Demeresta: „Gospe in gospodje, govori vam kapetan Demerest. Znano vam je, da smo bili v nevarnosti, v hudi nevarnosti. Tega nočem olepšati. Doživeli smo nekaj, česar ni doslej od naše posadke izkusil še nihče in upam, da tudi nikdar več ne bo. Toda preživeli smo. Sedaj imamo letalo v oblasti, letimo nazaj in pričakujemo, da bomo čez kake tri četrt ure pristali na Lincolnovem mednarodnem letališču.“

V potniških oddelkih, v katerih so bili sedaj potniki prvega razreda in tisti iz turističnega pomešani, se ni nobeden premikal ali govoril. Vsi so nagonsko upirali oči v zvočnike in napenjali ušesa, kot da ne bi nihče hotel preslišati niti ene besede.

„Seveda vam je tudi znano, da je letalo poškodovano. Vendar bi škoda mogla biti veliko večja. Ne bom vam prikrival, da nas nekaj težav še čaka. Pristali bomo z veliko naglico in ne vemo, kako bo pristanek vplival na škodo, ki smo jo utrpeli. To vam pravim zato, ker vam bo posadka začela takoj po tem nagovoru dajati navodila, kako morate sedeti in se privezati, tik preden pristanemo. Povedala vam bo tudi, kako boste, če bo potrebno, takoj po pristanku hitro prišli iz letala. Če bo do tega prišlo, vas prosim, da ukrepate mir-

no, toda hitro, in da se držite vseh navodil, ki vam jih bo dal katerikoli član posadke. Zagotavljam vam, da je na zemlji storjeno vse potrebno, da nam pomagajo.“ Ob misli, da potrebujejo stezo 3-0, je upal, da je to resnica. S prizvokom sproščenosti v glasu je pristavil: „Po eni strani se vam nocoj smehlja sreča, zakaj po naključju imate namesto enega izkušenega kapetana v pilotski kabini dva, kapetana Harris in mene.“

Demerest je vrnil mikrofona na njegov prostor.

Radio je hreščavo oživel. „Trans America dve, tukaj kontrola v Clevelandu. Lincoln javlja, da je prog 3-0 še vedno začasno neuporabna. Trudijo se, da bi oviro odstranili pred vašim prihodom. Če je ne bodo mogli, boste pristali na stezi 2-5.“

Harrisu se je pomračil obraz, ko je Demerest potrdil prejem. Proga 2-5 je bila šeststo metrov krajša, pa tudi ožja, in je imela v tem času močan bočni veter. Če bi morali pristati na njej, bi bilo tveganje, ki so mu bili že tako izpostavljeni, še večje.

Izraz na Demerestovem obrazu je jasno razodeval, s kakimi občutki je sprejel to sporočilo.

Nevihta jih je še zmerom močno premetavala. Harris je bil večino časa zavzet s prizadevanjem, da bi letalo vsaj nekoliko umiril.

Demerest se je obrnil k drugemu častniku: „Cy, vrnite se k potnikom in prevzemite poveljstvo! Poskrbite, da jim dekleta pokažejo postopek pri pristajanju in da ga bo vsak razumel. Potem izberite nekaj ključnih ljudi, ki se vam zdijo zanesljivi! Pokažite jim, kje so izhodi za silo in kako se uporabljajo! Če bomo zdrsnili s proge, kar se bo zanesljivo zgodilo, če bomo uporabili stezo 2-5, utegne vse zelo hitro razpasti. Če se to zgodi, bomo vsi poskušali zadaj pomagati, toda morda ne bo več časa, da bi prispeli tja.“

„Razumem, gospod.“ Znova je Jordan zapustil svoj sedež letalskega mehanika.

Demerest, ki je nestrpnost čakal na novice o Gwen, bi bil rajši šel

sam, toda v sedanjem položaju ni mogel niti on niti Harris zapustiti pilotske kabine.

Ko je Cy Jordan odšel, je prišel dr. Compagno. Odprl je v usnje vezano beležnico, v kateri je zlat svinčnik označeval stran. Zanj je bilo značilno, da je že zapisal, kdo je ranjen in kakšne poškodbe ima ter kako jih je treba zdraviti. „Vaša stvardesa Gwen Meighen je najhuje ranjena. Ima številne raztrganine po obrazu in prsih, ki močno krvavijo, zapleten zlom leve nadlahtnice in je seveda v šoku. Nadalje vas prosim, da sporočite osebi, ki skrbi za priprave na zemlji, naj bo takoj na razpolago očesni kirurg.“

Vernon Demerest, bolj bled kakor navadno, se je moral siliti, da je zapisoval zdravnikove podatke v letalski dnevnik. Sedaj se je nenadoma zdrznil in obstal.

„Očesni kirurg! Mislite ... zaradi nje?“

„Bojim se da,“ je resno rekel dr. Compagno. Popravil se je: „Vsaj v levem očesu ima drobce, nisem pa mogel ugotoviti, ali so leseni ali kovinski. Potreben bo specialist, da ugotovi, ali je mrežnica poškodovana ali ni. Desno oko, kolikor vem, ni poškodovano.“

„O Bog!“ Demerest, ki je čutil telesno slabost, si je segel z roko k obrazu.

Dr. Compagno je zmajal z glavo. „Prezgodaj je še, da bi kaj sklepali. Sodobna očesna kirurgija lahko napravi čudeže. Pač pa je pomemben čas.“

„Vse, kar ste rekli, bomo sporočili naprej na valovni dolžini naše družbe,“ mu je zagotovil Anson Harris. „Dovolj časa bodo imeli, da se pripravijo.“

„Povedal vam bom še ostalo.“

Demerest je mehanično zapisal ostanek zdravnikovega poročila. Poškodbe drugih potnikov so bile v primerjavi z Gweninimi neznatne.

„Bolje bo, da se vrnem,“ je rekel dr. Compagno, „in pogledam, ali se je kaj spremenilo.“

Kratek čas je vladala med kape-tanoma tišina. Anson Harris jo je pretrgal: „Vernon, rad bi se malo

spočil, preden pristanemo. Boš nekaj časa ti pilotiral?“

Demerest je prikimal, roke in noge so se mu samogibno pomaknile h krmilnim napravam.

Harris je segel po blok z zapisanimi podatki dr. Compagna. „To bom jaz poslal.“ Vključil je radio, da bi poklical oddajno postajo Trans Americe.

Za Vernona Demeresta je bilo pilotiranje v šoku in navalu čustev zaradi tega, kar je pravkar slišal, telesni počitek. Harris je bil morda to upošteval, morda tudi ne. Kakorkoli že, smotno je bilo, da tisti, ki bo ob pristanku sedel za krmilom, hrani moči.

Harris je končal pogovor po radiu, potem pa pomaknil naslonjalo svojega sedeža nazaj in dovolil svojemu telesu počitek.

Zraven njega je Vernon Demerest poskušal osredotočiti misli samo na pilotiranje. Za pilota z izkušnjami in znanjem popolna koncentracija med vodoravnim poletom — celo v težavnih okoliščinah kakor sedaj — ni bila niti običajna niti potrebna. Toda najsi se je še tako trudil pregnati ali odložiti sleherno misel na Gwen, so ga te trdovratno preganjale.

„Zapuščamo višino dva tisoč štiristo metrov,“ je sporočil Anson Harris področni kontroli poletov.

Demerest je še naprej držal stro-mo spuščajoče se letalo v smeri. Oči so mu neprenehoma v enakomernih presledkih polzele po letalskih instrumentih.

Nevihta ni nič popustila in letalo je še zmerom premetavalo sem ter tja.

„Čas je, da spet prevzameš krmilo,“ je rekel Demerest Harrisu.

Anson Harris je spet vzdignil naslonjalo svojega sedeža. „Zakaj pa ne, če želiš!“

Demerest je spustil krmilno palico in prijel radijski mikrofona. Potrudil se je, da mu je glas zvenel osorno: „Kontrola v Chicagu, tukaj kapetan Demerest iz letala dve Trans Americe! Direkten kurz proti Lincolnu nam ne pomaga nič, če bomo pristali na stezi 2-5 ali na katerikoli drugi razen na

progi 3-0. Ne pravite mi, da steza 3-0 ni uporabna; to sem že slišal in tudi vem, zakaj je zaprta. Sedaj pa zapišite tole in poskrbite, da to dojamejo tudi na Lincolnu: letalo je preveč natovorjeno; pristali bomo z največjo naglico. Vrh tega imamo poškodovano konstrukcijo, neuporaben stabilizator in nezanesljivo bočno krmilo. Če nas privedete na progo 2-5, se bo letalo razbilo, mi, ki smo v njem, pa umrli. Zato telefonirajte Lincolnu, gospod, in jih privijte! Povejte jim, da mi je vseeno, kako bodo to izpeljali — naj razstrelijo oviro, ki zagrajuje stezo 3-0, če morajo — toda to progo potrebujemo. Me razumete?“

„Da, Trans America dve, zelo dobro vas razumemo. Vaše poročilo že prenašamo Lincolnu.“

Drveč s svojim avtom je Mel Bakersfeld slišal na valovni dolžini zemeljske kontrole, kako se pozivajo in pošiljajo na določen kraj letališka vozila za primer nevarnosti.

„Zemeljska kontrola mestnemu petindvajset.“

Mestni petindvajset je bil pozivni znak poveljnika letališke požarne brambe.

„Tukaj mestni petindvajset med vožnjo. Poslušam, zemeljska kontrola.“

„Nadaljnje sporočilo. Čez približno petintrideset minut zasilni pristane, nevarnost druge stopnje. Zadevno letalo je onespособljeno in se spušča na stezo 3-0, če bo prosta. Če ne bo, bo uporabilo stezo 2-5.“

Vsa potrebna vozila — gasilski avtomobili, tovornjaki z opremo za reševanje, rešilni avtomobili — so sledila, kot je Mel vedel, poveljniku požarne brambe, ki je prav tako imel poseben radijski kanal, da se je lahko pogovarjal z vsakim od njih posamezno.

Ko je nastal v radijskih prenosih premor, je Mel pritisnil na gumb svojega mikrofona.

„Vozilo ena zemeljski kontroli.“

„Vozilo ena, poslušamo vas.“

„Ali je Joe Patroni pri običa-

lem letalu na stezi 3-0 obveščen o novem položaju in nevarnosti?"

„Je. Imamo vzpostavljeno zvezo.“

„Kaj poroča Patroni, kako daleč so že?“

„Pričakuje, da bo spravil letalo iz blata v dvajsetih minutah.“

„Je prepričan?“

„Ni.“

Mel Bakersfeld je spet izpustil gumb mikrofona. Nocoj se je že drugič vozil po vzletišču, eno roko je imel na volanu, v drugi je držal mikrofona — vozil z največjo naglico, ki si jo je mogel dovoliti v še zmerom trajajočem snežnem metežu in pri omejeni vidljivosti. Mimo njega so švigale luči na ranžiranih stezah, kažoč mu v temi pot. Zraven njega sta na prednjem sedežu sedela Tanja Livingston in poročevalec „Tribune“ Tomlinson.

Mel je ustavil avto na stezi nekaj korakov pred svetlobnim krogom okoli velikega pogreznjenega letala. Delo je bilo v največjem zagonu, kot je opazil; pred nosom in ob straneh letala so možje vročično kopali. Videl je, kako tršati Joe Patroni vodi dela. Poleg mraza in telesne izčrpanosti zaradi različnih naporov podnevi in ponoči ga je tudi neuspeh pri dosedanjih dveh poskusih, da bi izvelkli pogreznjeno reaktivno letalo, spravil v takšno voljo, da je bil pripravljen vsak hip izbruhniti.

Mel je znova poklical po radiu zemeljsko kontrolo. Z nekaj besedami je pojasnil, kaj namerava storiti. Sedaj je zahteval od kontrole poletov, da oceni, do kdaj lahko čaka, preden ukaže plugom in izravnalnikom, naj krenejo. Kakor hitro bodo krenili, bo letalo, ki zagrajuje stezo, v nekaj minutah odstranjeno, a seveda čisto raztrgano.

„Kot kaže sedaj,“ je rekel vodja stolpne opazovalnice, „bo zadevno letalo tukaj prej, kot pa smo mislili. Tal se bo dotaknilo najpozneje ob 1.28.“

Mel je pogledal na svojo uro v medli svetlobi armaturne plošče. Kazala je 1.01.

„O tem, katero stezo bo upora-

bilo,“ je rekel vodja stolpne opazovalnice, „se je treba odločiti najpozneje pet minut pred spustom. Pozneje ga ne moremo več usmeriti drugam.“

To je torej pomenilo, kot je izračunal Mel, da se mora dokončno odločiti čez sedemnajst minut, morda že prej. Začutil je, da se začenja tudi sam potiti.

Imelo ga je, da bi ukazal plugom in izravnalnikom, naj pri priči krenejo, a se je premagal. Odgovornost je bila dvorezna, zlasti če je šlo za to, da ukaže na zemlji uničiti šest milijonov dolarjev vredno letalo. Še je bilo mogoče, da se bo Joeju Patroniju posrečilo, četudi so bile možnosti z vsako minuto manjše.

Sedaj so izpred pogreznjenega reaktivca 707 Aéro-Mexicana odstranjevali še preostala vozila in opremo, in tršata, s snegom pokrita postava Joeja Patronija se je vzpenjala po stopnicah za vkrčevanje, stoječih blizu letalskega nosu. Pri vrhu je Patroni obstal, se obrnil in pomahal; zdelo se je, da nekaj kliče možem pod sabo. Potem je odprl vrata v letalski trup in šel noter; malone v istem trenutku se je popela po stopnicah druga, vitkejša postava in mu sledila. Vrata letala so se zaloputnila. Drugi spodaj so odrinili stopnice.

„Poglejte,“ je zaklicala Tanja. „Prižigajo motorje.“

Poročevalec je vzdignil glavo. Mel je čutil, da postaja on sam še bolj razburjen.

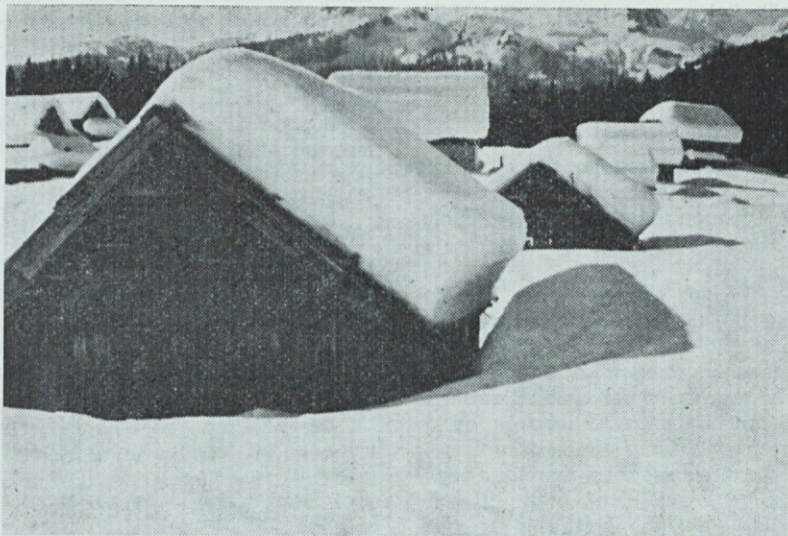
„Zemeljska kontrola vozilu ena in mestnemu petindvajset.“ Glas iz radia se je zaslíšal v avtomobilu tako nepričakovano, da je Mel začutil, kako se je Tanja zraven njega prestrašeno zdržnila. „Kontrola v Chicagu sporoča, da nam bo izročila zadevno letalo ob 1.06... se pravi, čez sedem minut.“

Zdaj je Mel vedel, da bo letalo dve prispelo še hitreje, kot so pričakovali. To je pomenilo, da so izgubili še dve minuti.

Na mehkih tleh onstran roba steze, gledano iz njihovega avtomobila, je Joe Patroni sedaj prižgal motor številka dve, za njim pa motor številka ena. Mel je tiho rekel: „Še zmerom jim lahko uspe.“

Pred pogreznjeni boeing 707 je bila stopila ena sama postava s svetečima signalnima palicama ter se ustavila tako daleč od njega, da so jo lahko videli iz pilotske kabine. Sedaj je ta moški držal palici nad glavo, kar je pomenilo, da je vse pripravljeno.

Pokljuka je valovita visoka planota v Julijskih Alpah.

Minilo je šest minut.

Mel je slišal in čutil čedalje glasnejše oglušljivo tuljenje motorjev. Po svoji uri je izračunal, da so Patroniju preostale še tri minute.

Keith Bakersfeld se je v kontroli poletov na Lincolnovem mednarodnem letališču še vedno ubadal z mislijo, da si nocoj vzame življenje. A v to namero je tedaj prodrlo spoznanje, da je letalo „Zlata Argo“ v nevarnosti in da ga mora prav on varno pripeljati na letališče. Naloga je bila skrajno težka. Keithova tesnoba se je stopnjevala.

Keith je hotel prepustiti to nalogo nadzorniku Tevisu, pa mu je prav tedaj glas odpovedal. Sprijazniti se je moral s položajem in začel voditi letalo po radiu na letališče.

Mel Bakersfeld je dal ukaz, da morajo letalo Aero-Mexicana potisniti s steze plugi in izravnalniki, pa tudi če ga pri tem čisto raztrgajo.

Ko je Patroni spoznal, da ne more več čakati, je opravil še zadnji pregled. Kar je videl, ga je navdalo z dvomom.

Okrog naprave za pristajanje še zmerom ni bilo odstranjeno toliko zemlje plundre in snega, kot bi bilo potrebno. Tudi jarka, ki sta se vzpela od sedanje višine srednjih koles na trdno površino bližnje ranžirne steze, še nista bila tako široka in globoka, kot je želel. Za to bi potreboval še četrtr ure.

Obotavljavo je stopil na stopnice za vkrcavanje, da bi drugič poskusil premakniti obtičalo letalo, vendar tokrat sam za krmilom.

Odšel je skozi prednja vrata letala.

Za njim so se odprla in zaloputnila vrata v trupu letala.

V pilotski kabino je prišel mlad mehanik, majhen in droben, stresal je sneg s sebe. Joe Patroni si je bil že slekel bundo in se je pripenjal na levem sedežu.

Iz prevoznega generatorja spodaj je zasikal zrak pod pritiskom. Vodja tehnične službe je premak-

nil startno ročico na „prazno“; mladi mehanik je javil, zroč v instrumente: „Številka tri dela.“ Motor je enakomerno tulil.

Za njim so se po vrsti gladko prižgali motorji številka štiri, dve in ena.

Ko je bil vsem štirim motorjem dana polovična moč, se je njihov hrup povečal.

Vse zavore so bile zrahljane, lopute na krilih rahlo spuščene, da bi bil vzgon močnejši. Mehanik je bil povlekel krmilno palico čisto k sebi. Patroni je izmenično uporabljal bočno krmilo v upanju, da bo bočni pritisk pomagal letalu naprej.

Sedaj so motorji delali z več kot tričetrtinsko močjo. Ker je bilo letalo ovirano, se je silovito treslo, sililo z vsem gornjim delom naprej, upirajoč se usidravajočemu delovanju koles pod sabo.

Letalo se ni premaknilo. Trdovratno, kot že ure in ure in med prejšnjima poskusoma, je ostalo prikovano k tlom.

V upanju, da bo osvobodil kolesa s stresanjem, je Patroni zmanjšal moč motorjev, potem pa jo znova povečal.

Letalo se še zmerom ni premaknilo.

Nenadoma sta oživela gornja radijska zvočnika. Zaslišal se je glas stolpne opazovalnice: „Joe Patroni v letalu Aero-Mexicana, tukaj zemeljska kontrola. Imamo sporočilo od gospoda Bakersfelda: „Ni več časa. Ustavite vse motorje!“ Ponavljam: ustavite vse motorje!“

„Gospod Patroni!“ je zaklical mehanik. „Ali čujete? Motorje morava ustaviti.“

Patroni je zavpil nazaj: „Ničesar ne slišim, sin. Najbrž je tukaj prevelik trušč.“

Z eno samo hitro kretnjo je povlekel ročice za plin do konca.

Že prej sta se zdela ropot in tresenje peklenska; sedaj sta bila neznosna. Letalo se je treslo, kot da bo vsak hip razpadlo. Joe Patroni je z nogami znova močno pritisnil na krmilni sklopki. Po vsej letalski kabini so se prižgale svarilne luči.

Nenadoma se je letalo premaknilo. Sprva se je premikalo počasi. Potem je z neverjetno naglico zdrvelo proti urejevalni stezi. Mehanik je svarilno zaklical. Ko je Patroni sunkovito povlekel k sebi vse štiri ročice za plin, je ukazal: „Zavorne lopute pokonci!“

Petnajst metrov pred urejevalno stezo je letalo še zmerom drvelo. Če ne bosta pri priči zavila, bo prevozilo trdo površino in se zabilo v nakopičen sneg na drugi strani. Ko je Patroni začutil, da so kolesa na trdnih tleh, je močno pritisnil na levo zavorno sklopko in dodal ves plin desnim motorjema. Zavore in motorja so odgovorili in letalo je ostro zavilo v levo, pod kotom devetdeset stopinj. Pri polovici obrata je odvzel desnim motorjema plin in uporabil vse štiri zavore hkrati. Reaktivac 707 Aero-Mexicana je zapeljal še malo naprej, potem se je počasi ustavil.

Proga, oddaljena šestdeset metrov, ni bila več zagrajena.

Letalo dve Trans Americ, „Zlata Argo“, je bilo oddaljeno še šestdeset kilometrov in je letelo v oblakih štiristo petdeset metrov visoko.

Bolj ko se je ta trenutek približeval, v večji napetosti sta bila pilota.

V potniških oddelkih so bili za vsak primer storjeni vsi previdnostni ukrepi. Ranjenci, razen Gwen Meighen, so sedeli pripasani na sedežih. Dva zdravnika sta se bila postavila vsak na svojo stran ob Gwen, pripravljena, da ji pri pristajanju pomagata. Drugim potnikom so bili pokazali, kako naj se pri pristanku, ki bo morda nenavadno trd in imel nepredvidene posledice, zavarujejo.

V pilotski kabini je Vernon De-merest, na desnem sedežu, preveril podatke o teži, ki mu ga je bil dal drugi častnik, in ga na pilotski armaturni plošči primerjal s tabelo o hitrostih in teži. Jedrnato je izjavil: „Priletna hitrost dvesto petinsedemdeset kilometrov.“

Celo na najdaljši stezi bo njihov pristanek zelo nevaren in tvegan.

Ta hitrost — nad dvesto sedemdeset kilometrov na uro — je bila za pristajanje vražje velika. Pilota sta vedela, da ju čaka, potem ko se bodo dotaknili tal, nenavadno dolga vožnja s počasnim pojemanjem hitrosti zaradi njihove velike teže. Toda pristati z manjšo hitrostjo od tiste, ki jo je bil Demerest pravkar izračunal, bi bilo samomorilsko. Letalo bi se zamajalo in strmoglavilo na zemljo.

Demerest je segel po radijski mikrofoni.

Preden je utegnil spregovoriti, se je javil glas Keitha Bakersfelda: „Trans America dve, zavijte v desno v smer 2-8-5. Steza 3-0 je prosta.“

„Jezus!“ je vzkliknil Demerest. „Res poslednji hip.“

Ko se je naprava za pristajanje spuščala, se je po letalu razlegel ropot.

Se zmerom niso natanko vedeli, kako hude so v resnici poškodbe njihovega letala in koliko so se morda med strmim poletom še poslabšale. Luknja je bila vsekakor velika; čakal pa jih je trd, hiter pristanek... Bog! Ves rep bi utegnil odpasti... Če se to zgodi, je pomislil Demerest, pri hitrosti dvesto petinsedemdeset kilometrov, je po nas...

Nekaj sekund pozneje sta prišla pilota iz oblakov in zagledala pred sabo luči na stezi.

Anson Harris je kratko ukazal: „Pristajalne luči! Zavorne lopute na petdeset stopinj!“

Demerest je storil, kar mu je bilo ukazano.

Hitro so se spuščali.

Harris je opozoril: „Morda bom potreboval pomoč na bočnem krmilu.“

„Prav.“ Demerest je postavil noge na krmilna pedala. Ko se bodo dotaknili tal, bosta morala pilota skupaj vložiti vse svoje moči, če bosta hotela obdržati letalo v ravni smeri.

Zdrveli so nad robom vzletišča. Harris se je bil spustil najnižje, kolikor je smel; bližina tal je izdajala izredno hitrost, s katero so leteli. Pilotoma se dva tisoč osem-

sto metrov steze pred njima ni še nikdar zdelo tako kratkih.

Harris je zavrnil letalo, da je letelo vodoravno, in zaprl vse štiri ročice za plin. Bobnenje reaktivnih motorjev se je zmanjšalo; nadomestilo ga je silovito zavijanje vetra.

Se zmerom so plavali v zraku, hitrost se je komaj opazno zmanjšala.

Potem se je letalo spustilo. Trdo. Se zmerom je drvelo z veliko naglico.

Harris je hitro vzdignil zavorne lopute na krilih in potisnil navzgor ročice za preokrenitev delovanja vzgona. Z bobnenjem so se motorji uprli samim sebi, njihova moč — delujoč zavirajoče — se je sedaj kazala v smeri, ki je bila nasprotna gibanju letala.

Prevozili so bili tri četrte proge in vozili počasneje, a še ne dovolj.

Harris je zakričal: „Krmilo na desno!“

Letalo je zavijalo v levo. S skupnimi močmi se je Demerestu in Harrisu posrečilo obdržati smer. Toda konec steze, ki sta ga videla pred sabo — z nakopičenim snegom in votlino teme za njim — se je naglo približeval.

Anson Harris je z vsemi močmi pritiskal na nožne zavore. Kovina je škrtala od napenjanja, guma cvilila. Tema se je še zmerom

približevala. Potem se je hitrost zmanjšala... postopoma... zmanjšala še bolj.

Letalo se je ustavilo meter pred koncem steze.

Keith Bakersfeld je srečno pripeljal po radiu letalo na zemljo. Ob tem se je odločil, da se poslovi od letališča, spremenil je pa tudi namero, da bi si vzel življenje. Vrnil se bo k družini.

Mel Bakersfeld je iz avtomobila, ki ga je bil, potem ko je zapustil progo tri nič, ustavil na bližnji stezi, videl, kako peljeta pilota Trans Americice letalo dve h glavnemu letališkemu posloju. Letalo je imelo navodilo, naj zapelje pred izhod 47, kjer so čakali zdravniki, rešilni avtomobili in osebje letalske družbe.

Mel je vključil prestavo in zapeljal na krožno cesto, ki je držala pred glavno letališko poslojje.

Ker je Mel videl luči tretjega letala, je vedel, da se je sloj oblakov vzdignil. Nenadoma je opazil, da ne sneži več; proti jugu se je mestoma v krpah jasnilo nebo. Z olajšanjem je spoznal, da se nevihta pomika naprej. **Konec**

Sneg in steza v njem in oblaki nad njim — kako naj bi človek vedel, kje v Sloveniji je to?

slovinci po svetu

anglija

Poroke: Marija Zajc in John A. Streeting sta se poročila v cerkvi sv. Ane, Keighley, 20. oktobra. — Štefka Mijatovič in John R. Talbot sta stopila pred oltar westminster-

Novomašnik Stanko Rozman po maši v Bedfordu. Na njegovi levi dr. Böhm in kanonik Hulme.

ske katedrale v Londonu 27. oktobra. — Anton Gliha in Susan Young sta si obljubila zakonsko zvestobo v Marijini cerkvi Old Faling, Wolverhampton, 3. novembra.

Vsem novoporočencem iz srca želimo polno sreče in blagoslova v skupnem življenju!

Blagoslov novih domov: Nada Rožmanova v Northamptonu in novoporočenca Simmonds-Pogačnik so dali blagosloviti svoja nova doma. Naj bi jim bila vedno prijetno zatočišče v življenju!

21. oktobra je praznovala družina Bitvus v Risci 25-letnico poroke. Gospa Slavka Mihelič je sicer v poletju odšla z možem na Dunaj, kjer živi njena mati, da so tam skupno praznovali srebrni jubilej. Sin Alan pa je lansko leto dovršil univerzo kot B. Sc. ter je sedaj profesor na bližnji sosednji šoli v Bedwasu. Pridružujemo se čestitkam in želimo še mnogo let srečnega skupnega življenja!

Slovinci na Angleškem želimo vsem Slovincem po svetu blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1974!

BEDFORD

Sicer berete poročila iz Bedforda, vendar se nam zdi potrebno, da za konec leta podamo skromen pregled glavnih dogodkov in morda pogledamo še v bližnjo bodočnost.

Jana Dežman v Londonu je bila pri prvem obhajilu. Pri njej je brat Bojan.

Med letom smo bili razgibani, kolikor je bilo mogoče biti razgiban v danih razmerah. Delo je bilo usmerjeno v naše sestanke ob posebnih priložnostih v zvezi z

Poroča Jožice Pogačnik in Ronald Simmonds v Bedfordu. Zraven starši obeh.

našo narodno tradicijo. Navadno smo v teh primerih imeli mašo, potem pa prosto zabavo z domačim prigrizkom. Poleg tega smo se dvakrat zbrali k molitvi in potem k pogrebu naših dveh sorojakov, ki sta med letom odšla v večnost, dvakrat pa smo se sešli k molitvi ob smrti staršev naših članov v domovini.

Vsaj dva večja dogodka moram še omeniti: Konec maja smo imeli v Bedfordu *sveto birmo*. Nikjer v poročilih ni bilo doslej omenjeno, da je birmoval msgr. Kunstelj, vendar se nam zdi prav omeniti to vsaj sedaj, saj je poleg službe vrhovnega dušnega pastirja tudi naš župnik nad 25 let. Druga večja stvar pa je bila *ponovitev nove maše* našega rojaka g. Stanka Rozmana in sicer konec julija. Precej se nas je zbralo ob tej slovesnosti in smo v tujem okolju praznovali čisto slovensko.

Ker nas je v Bedfordu malo, so tudi naši sestanki skromni, na drugi strani pa zelo iskreni. Od drugod celo slišimo, da nam zavidajo našo vztrajnost. Seveda pa tudi mi z zanimanjem zasledujemo delo v drugih krajih sveta in včasih mislimo, kaj bi se dalo narediti tudi pri nas, če bi nas bilo več skupaj. V Bedfordu nas je kakih 60 in ob sestankih smo zelo zadovoljni, če število naraste na 100 ob obisku rojakov iz drugih krajev. Ko pa potem beremo poročila, da se je na slovenskem dnevu tu ali tam, zbralo do 2000 rojakov, nam je kar hudo. Pred kratkim je bil tak slovenski dan v Belgiji, katerega se je udeležil tudi naš rojak Franc Rožman, ki je predsednik našega društva v Bedfordu. Pripovedoval je svoje vtise in ni mogel prehovati navdušenost prirediteljev in udeležencev, obenem pa tudi pozornosti, katere je bil sam deležen kot gost iz Anglije. Naj izrečemo čestitke in zahvalo belgijskim Slovencem ob tej priložnosti.

Samo še nekaj stvari za bodočnost: V Londonu bo 9. decembra *miklavževanje* in sicer v italijanski dvorani na 20 Brixton Road (poleg Našega doma). Sveta maša bo ob 1.45, nato Miklavž in vse

ostalo. Iz Bedforda imamo organiziran avtobus.

V ponedeljek, 31. decembra, bomo imeli *silvestrovanje*. Ob 7.30 bo zahvalna maša v cerkvi Holy Cross, 355 Goldington Road, Bedford, nato pa v dvorani poleg cerkve silvestrovanje. Do polnoči seveda in še čez, z domačo kapljico, klobasami in še z marsičem. Rojaki, tudi od drugod, iskreno vabljeni! Če pa kdo pride iz Belgije, bo dobil dvojno porcijo vsega.

Za zaključek pa še: Vsem prav vesel Božič in srečno novo leto!

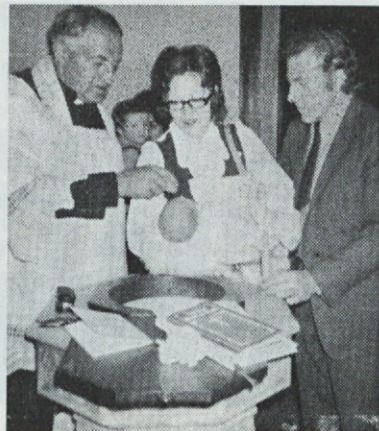
avstrija

SALZBURŠKA

SALZBURG — Z novim akademskim letom so spet prišli med nas naši slovenski bogoslovci. Veseli smo bili, da so nam s petjem opešali mašo. Tudi po maši je kar bolj živahno, kadar je dosti mladih ljudi zraven. Upajmo, da nas bodo decembra razveselili z božičnim sporedom, kakor so to storili že dvakrat.

TENNECK — Maša je letos padla prav na god sv. Martina. Kako bi moglo biti, da se ne bi tega praznika spomnili tudi po maši! G. Mlinarič in g. Van sta poskrbela, da je bilo dovolj pijače — skoraj bi je bilo preveč. Za zabavo je pa poskrbel g. Drago Cimerman. Ob ploščah so se ljudje zavrteli, družabne igre in recitacije so naredile večer še bolj pester.

SCHWARZACH im PONGAU — Triletno bolničarsko šolo, ki jo vodijo usmiljenke v Schwarzachu, so uspešno zaključile gđč. Marija Jug od Sv. Ane v Slovenskih goricah, gđč. Amalija Lovrè iz Slovenj Gradca in pa gđč. Rozalija Curič iz Pleskovca. Diplome so dobile 27. septembra. Vsem trem, ki so bile vedno pripravljene sodelovati pri kulturnem delu med nami, k diplomu iskreno čestitamo

Krst Klare L. Corless v Stacksteadsu (Anglija).

vsil Slovenci v Pongau in jim želimo, da bi svoje znanje koristno uporabljale ob bolnikih, ki so jim izročeni.

Mladoporočenca Terezija Gosar in Jan Little v Coventryju 19. maja.

Narodne noše
z linškim
škofom
dr. Zaunerjem

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Nastop slovenskih narodnih noš ob „dnevu migrantov“ je doživel res popoln uspeh. Slika naše skupine z narodnimi nošami je bila objavljena tudi v linškem cerkvenem listu in tudi g. škof dr. Zauner je povabil narodne noše, da so se slikali z njim na vrtu. Upajmo, da bo narodnih noš sčasoma še več.

Že sedaj opozarja duhovnik starše, da bo v Linzu drugo leto birma in sicer v začetku septembra. Predvideno je, da bo sveta birma spet združena z romanjem na Pöstlingberg.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI — Kakor umirjena voda v potoku teče naše življenje v spittalski slovenski družini. Nič tako razburljivega ni, da bi pljuskalo čez bregove. Pa vendar se vedno kaj dogaja v skupini.

Najprej zelo bolehamo, ker smo po večini starejši ljudje. Brat in sestra Jakob in Tončka Niederl sta že oba blizu 90 let. Tončka je sedaj v bolnici pri Samoniggu in dobiva kri, da lahko ostaja pri življenju; Jakob pa še kar dobro hodi, celo pri službi božji ga še vidimo. Kopačeva mati je tudi že stara okrog 90 let; čeprav je samo na postelji, je kar dobre volje.

Dolgo je bolehal g. Mihael Gla-

dek, doma iz okolice Trziča v Sloveniji. Dolgo je bil med nami izseljenci sam; družina, žena in trije otroci, je prišla pozneje za njim. Otroci imajo že vsi trije svoje družine: fanta Viljem in Ludovik v Nemčiji, Mira pa je tukaj poročena z g. Ivanom Zajcem in ima že tudi tri krepke fante. Oče Miha je dočrpel v beljaški bolnici 4. novembra letos in 7. novembra smo ga položili k večnemu počitku na spittalski božji njivi. Naj se odpočije od svojega truda, saj je v življenju dosti in trdo delal. Sodeloval je v začetku tudi pri cerkvenem pevskem zboru. Žalujoci ženi, družinam obeh sinov in tudi družini Zajčevi iskreno sožalje nas vseh. — V letu 1973 je umrl po dolgi bolezni v beljaški bolnici g. Matej Marolt, živinozdravnik in komandant spittalskega begunskega taborišča, dokler so ga vodili Angleži. Po rodu je bil g. Marolt Korošec iz Velikovca. Njegov pepel so prepeljali v Spittal. V tekočem letu je umrla v beljaški bolnici tudi gospa Franciška Viderškova. Pokopali so jo v Spittalu, pogrebne obrede je vodil g. župnik Vinko Zaletel, ker sta oba doma v Št. Vidu nad Ljubljano.

Mladi ljudje med nami pa ustanavljajo tudi svoje družine. Tako sta bili v Spittalu cerkveno poročeni gdč. Anica Arko, trgovska pomočnica, in gdč. Marinka Habsjan, otroška vrtnarica.

Pri Starmanovih so dobili še 6. člana družine, krepkega in zdravega dečka Francija. V nedeljo, 4.

novembra, je bil včlanjen pri krstu v „skrivnostno Jezusovo telo“. Kar tri pare jih zdaj imajo: tri fante in tri dekleta. Staršem iskreno čestitamo, otrokom, posebno Franciju, pa želimo, da bi krepko rasli v milosti božji.

Tudi sicer napredujemo. Ljudje si zidajo, vsaj nekateri, nove, udobnejše stanovanjske hišice, da bodo kdaj stanovali v svojem. Nekateri so šele začeli, drugi bodo pa kmalu gotovi. Kupujemo, prodajamo, pa tudi razbijamo avte... pa naj kdo trdi, da ni življenja pri nas!

Kulturno se pa naši mlajši ljudje ne udeležujejo, čeprav jih nekaj je, a se nimajo kje. Nimamo primernih prostorov na voljo. Vse mogoče so nam obljubljali, pa niso ničesar dali. Za naše ljudi je zidana hiša, ki predstavlja tako imenovani „Center“; na steni je vzidana spominska plošča v čast Angležinji, ki je nosila stroške za zidavo hiše, namenjene beguncem, mi pa ne smemo vanjo. Zato ni čudno, da nam mladina, ki načelno ni trdna, uhaja drugam in skuša drugje zadostiti svoji mladostni želji po kakršnemkoli udeleževanju. „Nimam doma, grem drugam.“ Če je to pravilna rešitev, je pa veliko vprašanje.

Božič in novo leto bosta zopet v kratkem tukaj: Novorojeni Kristus naj nas vse blagoslavlja in nas srečno pripelje čez prag novega leta in potem celo leto varuje vseh težav in nadlog!

PREDARLSKA

FELDKIRCH — Med Slovence na Predarlskem je prišel stalni slovenski duhovnik. Zato imate odslej, dragi slovenski rojaki in rojakinje, možnost, da se v vseh verskih zadevah in ob vsakem času obrnete nanj. Stalno bivališče ima v Feldkirchu, Feldegg Gasse 1, to je takoj zadaj za Dušnopastirskim uradom (Seelsorgeamt).

Pravočasno se prigrasite za poroko, da boste lahko do termina uredili vse stvari in dobili vse po-

trebne dokumente. Vsaj mesec dni pred nameravano poroko! Tudi glede krsta pravočasno sporočite! Pred krstom mora biti kratek pouk staršem in botrom o pomenu sv. krsta in dolžnostih, ki jih sprejmete s podelitvijo zakramenta. Tudi glede vpisa v matične knjige, glede krstnega lista in ostalih stvari vas bo seznanil. Pa tudi za vse druge stvari vam je vedno na razpolago.

Lahko se tudi osebno pomenite in pogovorite z njim po končani sv. maši v kraju, kjer je takrat služba božja. Pred sv. mašo imate pa redno priliko za sv. spoved. Kjer in ob katerem času je služba božja, lahko zveste od vaših prijateljev, ki se stalno udeležujejo službe božje, ali pa iz *razporedbe sv. maše*, ki je natisnjena vsak mesec posebej in razmnožena na posebnem listu. Ta list dobite vsakokrat v tisti cerkvi in kraju, kjer je slovenska služba božja.

Zato se bomo zanaprej še v večjem številu zbirali k slovenski službi božji, da se bo naše versko življenje še bolj poglobilo in utrdilo. Pridite in povabite še druge, da bomo tako lažje v skupnih napo-

Večno zvestobo sta si obljubila v cerkvi St. Petra v Rankweilu (Predarlška) Franc Hozjan iz Male Polane in Marija Hozjan iz Velike Polane.

rih ostali zvesti Bogu in domovini!

Z mesecem novembrom smo začeli na Predarlškem s *poukom slovenskega jezika*. Vse starše šoloobveznih otrok vabimo in prosimo, da pošljejo svoje otroke v to šolo, če jih še ne pošiljajo. Za vsakega človeka je nujno, da zna brati in pisati v materinem jeziku. Ker se otroci učijo v šolah samo nemškega jezika, večina ne zna pravilno brati, kaj šele pisati. Sedaj imajo možnost, da se tega naučijo.

Starši, poskrbite, da bodo vsi vaši otroci hodili k pouku slovenščine! To je vaša dolžnost, da otrokom pomagata pri njihovi vzgoji in izobrazbi!

belgija

LIEGE-LIMBURG

V soboto, 13. oktobra 1973, je bil v Eisdenu XIII. SLOVENSKI DAN. Ob 17. uri so se rojaki iz bližnje in daljne okolice zbrali v veličastni cerkvi sv. Barbare. S krajevnim slovenskim duhovnikom je somaševal g. Kazimir Gaberc iz Charleroi. Službo božjo je spremljal z ubranim petjem domači mešani pevski zbor pod vodstvom g. Vilija Roglja. Eno pesem je ob spremljavi kitare zapela tudi naša šolska mladina. Številna in točna udeležba vernikov pri maši v soboto popoldne, ko je vse polno dela v družini, nas je prijetno presenetila.

Po službi božji smo se zbrali v dvorani Casino k bogatemu programu. Pozdravne besede je spregovoril g. Stanko Revinšek, predsednik društva „Slomšek“, nato je naša mladina podala zborna deklaracijo „Slovenska pesem“. Kot solist je nastopil Stanko Revinšek ml. Sledila je „Ti domača hiša“, ki sta jo zapela oba mladinska zbora. Čim je utihnil zadnji odpev, je spet zadonela zborna deklaracija „Sreča v tujini“, kjer sta kot

solistki nastopili Marija Jakoš in Jožica Pušnik. Sledila je pesem „Lepa naša domovina, onkraj Save je planina“, nato spet zborna deklaracija „Hvala, mama!“ s solistoma Karlom Cvrletom in Srečkom Žabotom. Mladinska zborna sta nas v naslednjem hipu popeljala v domovino s pesmijo „Gor čez jezero“. Marija Jakoš je v recitaciji „Rudarjeva pot“ dramatično prikazala težko rudarjevo življenje. Sledila je spet pesem „Srce je žalostno“, zatem je visokošolec Polde Cvrle recitiral „V tujini“. S pesmijo „Kje so tiste stezice“ smo zaključili prvo točko programa. Občinstvo je z živahnim ploskanjem nagradilo lep nastop naše mladine.

V drugi točki programa je nastopil mešani zbor „Zvon“ iz Nizozemske, ki ga že dolgo let vodi prof. Willems. „Zvon“ je najprej zapel „Glejte, kako umira pravičnik“ v spomin na pokojnega g. Franca Kokla, ki je v septembru t. l. kot biseromašnik umrl v Weywertzu. Ob tej priložnosti smo pozdravili goste iz Weywertza ter jim v imenu naše skupnosti izročili darove, ki jih bodo spominjali na lepo domovino pokojnega g. Kokla.

Naslednje pesmi „Zvona“ so bile: „Na nebu zvezde sevajo“, „Meglica“, „Ta zima že zapušča nas“ in „Pod trto bivam zdaj“. „Zvon“ je zvest sodelavec „Slovenskega dneva“. Za ubrano pesem je od poslušalcev prejel navdušeno priznanje. Prireditelji so želeli posebej počastiti prof. Willemsa za zvesto službo slovenski pesmi. Izrekli so mu javno zahvalo in v znak hvaležnosti so mu izročili lepo sliko iz slovenskih planin.

Krajevni slovenski duhovnik se je v nagovoru spomnil pokojnega Štefana Roglja, neutrudnega pevovalca in društvenika, ki je umrl prav med „Slovenskim dnevom“ pred 11 leti. Gospod Štefan je učil bolj z zgledom kot z besedo. Če bomo hodili po njegovi poti, bomo močni. Mislim, da je problem slovenskega naroda v tem, kako vzgojiti zrele krščanske osebe.

nosti, ljudi, ki mislijo s svojo glavno, ne z glavo drugih. Tega bi se morali zavedati predvsem starši. Svoje otroke naj bi vzgajali tako, da se bodo ti v svojem 25 ali 30 letu zavedali, kakšno vlogo morajo igrati v družbi kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani. Mesto kristjana je sredi družbe in ne za kristija ali rob družbe. Kjer se gradi prihodnost, kjer se dela zgodovina, tam morajo slovenski verniki postaviti svojega človeka in kristjana na svoje mesto. ➤

Spomin na pokojnega g. Štefana smo želeli počastiti tudi na ta način, da smo dali priznanje nekaterim društvenikom in dolgoletnim služabnikom slovenske pesmi. Tako je g. Stanko Revinšek, predsednik društva „Slomšek“, dobil diplomlo častnega članstva v društvu, kateremu že dolgo let služi z zgledno zvestobo. Ali mislimo na skrbi in številna pota, ki so delež resnega delavca za skupnost? Ali znamo ceniti te žrtve? Kako svojo hvaležnost pokažemo v dejanjih, ne samo v besedah? Možno, ki zasluzi našo pozornost in hvaležnost, je prav gotovo tudi g. Ivan Kodeh, ki kot pevovodja mešanega in moškega zbora v Charleroi že dolga leta vztrajno in z vso ljubeznijo hodi po Štefanovi poti. V skromno priznanje za njegovo zvesto službo slovenski pesmi smo mu izročili lepo sliko iz slovenskih planin. Oba odlikovanca naj Bog še dolgo let ohrani pri dobrem zdravju!

V naslednji točki se nam je v prenovljeni zasedbi predstavil naš študentovski ansambel. Sestavljajo ga: Polde Cvrle, harmonika; Karol Cvrle, trobenta; Karina Ackovič, harmonij; Martin Novak, solo kitara; Francek Novak, bas kitara. Peli sta Karina in Kristina Ackovič. Izvedli so naslednje komade: „Ostal sem sam“, „Sreča v mladosti“, „Pod lipico“, „Tam, kjer murke cveto“ in „Miškovo polko“. Ansambel je žel živahno priznanje. Nastop Ackovičevih sester je za nas vse bil izredno prijetno presenečenje.

Mladinski zbor starejših nam je nato zapel dve pesmi tujega izvora:

1. „Edelweiß“, iz filma „Moja pesem, moje sanje“. Solo za angleško besedilo je pela Karina Ackovič, za slovensko pa Marija Jankoš.

2. „Pesem sužnjev“, odlomek iz slavne Verdijeve opere „Nabucco“. Ta pesem je pretresljiv krik po svobodi.

Dvorana je mlade pevce nagradila z navdušenim ploskanjem. Starši so bili upravičeno ponosni na svoje otroke, ki so pokazali tako lepe pevske darove.

Ista mladina se je nato pred našim občinstvom prvič predstavila kot plesna skupina. Vodi jo gospa Anica Kos-Warszakova. Nastopila je z dvema plesoma in tudi tokrat žela navdušeno priznanje. Prireditelji „Slovenskega dneva“ so ge. Anici Warszakovi v priznanje izročili lepo sliko iz slovenskih planin. Občinstvo je dejanje potrdilo z živahnim ploskanjem.

V zadnji točki kulturnega programa pa je nastopil mešani zbor iz belgijskega Limburga, ki ga po smrti g. Štefana Roglja vodi njegov sin g. Vili. Zapel je tri pesmi: „Tam na vrtni gredi“, „Tam, kjer teče bistra Zila“ in „Pozdravljam te, Savinjski dol“. Upravičeno smo se bali, da po muziki in plesu naše mladine ne bo več mogoče v dvorani doseči tišine, ki je potrebna za doživetje podajanje in poslušanje pesmi. Pa nas je zrelost občinstva toplo presenetila. Med zadnjo točko je vladala popolna tišina in g. Vili je s svojim zborom uspel kot že dolgo ne.

Ob tej priložnosti je društvo „Slomšek“ podelilo še nekaj diplom častnega članstva svojim zvestim sodelavcem, in sicer pevovodji g. Viliju Roglju za zvesto službo slovenski pesmi, ge. Angeli Globokar za večdesetletno zvestobo pevskega zboru, ge. Lojzki Novak-Dimec, ki vodi zbor v odsotnosti g. Vilija, in ge. Mariji Cesar-Kadivnik za zvesto službo slovenski skupnosti. S častnimi diplomami smo želeli izreči zaslužen priznanje za delo v preteklosti in obenem prošnjo za prihodnost. V veliki meri smo že uslišani. Pokazalo se je, da g. Vili ni pozabil,

da je Štefanov sin. Po pevski poti ge. Angele Globokar hodita tudi hčerka gđc. Majdi in sin g. Milan. Družina ge. Lojzke Novak pa nam je dala kar 5 pevcev. To so: njen mož g. Stanko, mama ga. Alojzija in sinova g. Martin in g. Franci.

Vemo, nismo izrekli priznanja vsem, ki bi to zaslužili. Z najbolj vidnimi smo želeli počastiti vse. Sicer pa bo jutri še dan...

Tako podobo je imel kulturni del letošnjega „Slovenskega dneva“. Na odru je nastopilo čez 100 oseb. In za svoj nastop so se vsi skrbno pripravili. Dvorano so napolnili rojaki iz obeh Limburgov, iz Charleroi, Bruslja, okolice Liègea, Nemčije in celo iz Anglije. Zelo smo bili veseli obiska g. Rožmana in njegove hčerke iz Bedforda.

Vsem iskrena hvala!

Ob zaključku se je oglasil dr. Franc Lipovec iz Bruslja. Z lepimi besedami se je zahvalil za skrbno pripravljeno večer. Vse navzoče je povabil, naj še naprej zaupajo prirediteljem „Slovenskega dneva“ ter jim vsestransko pomagajo. Na navdušeno besedo dr. Lipovca je dvorana odgovorila z živahnim ploskanjem.

Prosto zabavo je zelo spretno vodil orkester g. Erwina Bonka.

Večer je potekal v veselem in bratskem razpoloženju.

Že sedaj vabimo za prihodnje leto! Na istem kraju in ob istem času; soboto pred drugo nedeljo v oktobru! Zapišite si!

„Le vkup, le vkup uboga gmajna!“
V.ko.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Na sveti večer (24. 12.) bo polnočnica ob desetih zvečer (spovedovanje od devetih naprej), na

Ob božičnem drevescu pri Štimčevih in Murnovih v Melunu.

Božič in Novo leto maša ob petih popoldne kot ob nedeljah.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Miklavževanje bomo imeli v nedeljo, 2. decembra, takoj po maši v dvorani poleg cerkve.

LA MACHINE (Nièvre)

Prihodnja skupna maša bo v nedeljo, 9. decembra, ob treh popoldne, po maši pa domače srečanje v župnijski dvorani s pesmijo in skioptičnimi slikami iz misijonov. Vsi prijazno vabljeni!

LYON

Vsi Slovenci iz Lyona in okolice ste vabljeni k maši, ki bo v nedeljo, 30. decembra, ob štirih popoldne v cerkvi Notre-Dame St.

Alban, rue Laennec, Lyon 8°. Bomo tako skupaj praznovali Božič in se z molitvijo poslovili od tega leta. Pred mašo priložnost za spoved. Po maši pa prijateljsko srečanje v farni dvorani.

DIJON

Na dan Novega leta bo maša za rojake in sicer ob *štirih popoldne* v kapeli Notre Dame des Agnes, 97 rue de Talant (300 m od glavne postaje). Vsi prijazno vabljeni, da tako z Bogom začnemo novo leto. Kadar bo odslej v Dijonu skupna maša, bo vedno v tej kapeli, kjer imamo možnost, da se po maši malo pogovorimo v dvorani šolskega poslopja.

VZHODNA LOTARINGIJA

Težko sem čakal prilike, da izrazim ne samo svoje, ampak enako veliko veselje naših rojakov in vernikov raznih narodnosti, navzočih pri krasni slovesnosti blagoslovitve našega novega harmonija na praznik Vseh svetnikov 1. nov. 1973. Spremljana z novim harmonijem v kapeli Hospice Ste Elisabeth v Merlebachu je slovesna 4-glasna latinska sv. maša — delo našega g. dirigenta Emila Šinkovca, strokovnjaka v skladbi in petju in vodstvu cerkvenega zbora „Slomšek“ — žela sijajen uspeh!

Stari harmonij, večkrat popravljen, ni zmogel več spremljati naših lepih cerkvenih pesmi. Zato smo sklenili kupiti nov harmonij, majhne orgle, za ceno 7155 novih frankov.

Rojaki in domačini, ki zelo ce-

nijo naše pesmi, so z navdušenjem sprejeli ta predlog in zbirka je imela popolen uspeh. Tuji verniki večkrat zatrjujejo: „Ne razumemo besed, a melodije slovenskih pesmi so tako lepe, da nam ves teden ostanejo v spominu in komaj čakamo nedelje, ko zopet slišimo nove skladbe.“

Denar, ki še prihaja v ta namen, bomo uporabili za aparat z zvočnim trakom in za primerno veliko omaro, kjer bodo vse note lepo shranjene.

V Merlebachu in po vseh kolenih se podpisani stalno zahvaljuje za vse darove — tu pa zopet ponavljam: Naj Vsemogočni bogato poplača g. dirigentu, cerkvenemu zboru, vsem nabirateljcem in darovalcem za vsa dragocena darila!

Pripravljamo se zopet na lepe božične praznike in Vas vse že sedaj vabimo, da razveselite z nami božje Dete Jezusa. Dobrodošli ste vsi, še posebno pa se veselimo z Vami, ki prihajate od daleč tudi do 100 km od nas.

G. dirigenta in celotni pevski zbor pa prosimo, da bi še vnaprej vneto sodelovali.

Advent in božični prazniki nam kličejo: Ko boste skrbno očistili Vaše hiše, stanovanja, obleke in vse potrebno, ne pozabite pripraviti na Božič svoje duše!

Glejte spored sv. maš in spovedi:

Merlebach: Hospice Ste Elisabeth: vsako nedeljo, vsak praznik sv. maša ob 10. uri. Na božični večer: Polnočnica ob 22. uri, na Božič pa ob 10. in 11. uri svete maše.

Behren Cité: 2. 12. ob 15. uri;

Creutzwald-Neuland: 4. 12. ob 14.30 uri, na dan sv. Štefana (26. 12.) ob 9. uri; pri tej maši bodo pele naše navdušene pevke tega kraja.

Creutzwald - Cité Maroc: 18. 12. (tudi preč. g. Dejak; sledi spoved in obhajilo bolnikov po vseh kolonijah Creutzwalda.)

Habsterdick: 13., 20. in 27. 12. ob 9. uri. (20. 12. tudi g. Dejak).

Janez Ložar in Marjanica Rihtaršič sta v Versaillesu povezala svoji življenjski poti v eno.

Farébersviller Cité: 30. 12. ob 14.30 uri.

Cité la Chapelle: 23. 12. ob 15. uri.

Spoved povsod pred sveto mašo. Pridite pravočasno!

Spoved bolnikov-rojakov na domu:

Merlebach, Freyming, Hochwald: ponedeljek, 17. 12., od 14. ure dalje; Creutzwald: že omenjeno; Morsbach: 20. 12. ob 15. uri; Créhange Cité, Faulquemont Cité, Cité Emil Huchet, Cité Colline, v sredo, 19. 12., (povsod tudi g. Dejak); Merlebach-župna cerkev: po vsaki sveti maši.

Na vožnji po raznih kolonijah mi pada listje z drevesa na avto in mislim: glej, narava lega k zimskemu spanju. Tudi naši rojaki *legajo v hladno zemljo*:

10. 10. je umrla mati Avgušтина Zabukovec, 35 let stara, pokopana 12. 10. v Merlebachu; 11. 10. je umrl v vasi Spickern Wolfgang Babič, 50 let star, pokopan 14. 10. v isti župniji; 21. 10. je umrla Angela Iglič, por. Bogner, 56 let, pokopana 23. 10. v Freymingu; na dan vernih duš je bil pokopan v Creutzwaldu skrbni oče Fourny, mož od Fani Štamcar; 7. 11. je zadel kap 75-letno vdovo Alojzijo Plot, pogrebna maša v Freymingu 10. 11. ob 15. uri, pokopana v Merlebachu.

Vsem rajnim želimo srečno vstajenje, sorodnikom pa zaupanja v Boga!

Vsa srečna sta stopila pred oltar *k poroki* v Hospice Ste Elisabeth-Merlebach 27. 10. Veronika Sirk in Ali Chekab.

Irena Perkon, hčerka Avgušтина in Nevenke Perkon, *je bila kščena* 14. 10. v župni cerkvi v Merlebachu.

Iskreno čestitamo *k srebrni poroki* Stanku Bedenetu in njegovi ženi Danici; oba pridna delavca, dobrega srca, obema želimo, da bi s svojo družino dočakala še zlato in diamantno poroko!

Domači časopisi so z velikimi črkami in slikami objavili čestitke našim rojakom, ki so praznovali 70-, 75-, 80-letnico rojstva. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi

in želimo jubilentom vso srečo tudi v bodočnosti!

Društva naših rojakov pridno delujejo. Člani in članice pa se oklepajo z vedno večjim zanimanjem svete vere, ki jih vodi po pravi poti k Delavcu-Jezusu, Odrešeniku sveta.

H koncu vsem: Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vsem za vse dobre hvala!

Stanko iz Merlebacha.

AUMETZ

Meseca septembra in tri nedelje v oktobru smo bili brez slovenske maše. Naš g. župnik je moral maševati tudi za Francoze, ker je dosedanjí tukajšnji francoski župnik in dekan zaradi bolezni šel s 1. septembrom v pokoj; novi pa ni bil še imenovan in instaliran. Tudi popoldanske oktobrske pobožnosti nismo mogli imeti kot navadno; le dvakrat smo se mogli zbrati in zato smo pa tistikrat bolj prisrčno molili in peli. Sedaj v novembru gre, hvala Bogu, zopet vse v redu in smo veseli, da se zopet lahko snidemo in slovensko zapojemo; je za nas le drugače kot pa maša v francoščini, pa tudi če je peta. Na dan Vseh svetih je prišlo še nekaj Slovencev iz okolice in je bila maša res doživeta.

LANEUVEVILLE devant NANCY

Slovinci, prihodnja *slovenska maša* bo zopet na prvo nedeljo v decembru ob pol štirih popoldne. Bodite točni, če le mogoče. Pred mašo prilika za spoved.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Doživeli smo dva pomembna dneva. Dne 28. oktobra je župan povabil vse nad 65 let stare v prostorno dvorano, zgrajeno po načrtu arhitekta Antona Jankoviča, ter nas imenitno pogostil. Udeležencev nas je bilo okrog 300. Slovinci se vsako leto usedemo koliko mogoče skupaj, da se po naše zabavamo. Po narodnosti so navzoči še Francozi, Poljaki in Italijani. Zanimivo je poslušati 80, 85,

90 let stare može in žene, ko pripovedujejo svoje spomine. Večina misli, da smo se znali v mladih letih bolj pošteno, bolj pristno in bolj prijetno zabavati, kakor se zna današnja mladina. Mnogi mislijo, da se nam nič dobrega ne obeta na svetu in da smo lahko kar veseli, ako smo stari. Kakih 40 odstotkov hvali svoje otroke in vnuke, 40 odstotkov previdno molči, 20 odstotkov pa se pritožuje čez nje.

No, nekaj dni po razkošni pojedini, prvega novembra, smo šli pa zmolit kak Oče naš, če ne, pa vsaj okrasit grobove „na tisto tiho domovanje, kjer kmalu dom bo moj in tvoj“. Grobov brez križev še ni, hvala Bogu; koliko obiskovalcev še veruje v posmrtno življenje ter se nanj pripravlja, je pa drugo vprašanje.

NICA

S prvo nedeljo v decembru se začena advent in novo cerkveno leto. Advent je čas priprave na Božič, na Kristusov prihod. Trojnega Kristusovega prihoda se spominjamo v štirih adventnih nedeljah: prvega ob rojstvu v Betlehemu, drugega ob koncu sveta in tretjega, ki je za nas najbolj važen, prihoda milosti v duše. V bogoslužju nastopajo tri osebe, ki so naši adventni pridigarji: Izaija, Janez Krstnik in Marija. Prerok Izaija nam budi hrepenenje po Odrešeniku. Janez Krstnik oznanja pokoro: „Pripravite pot Gospodovo, izravnajte njegove steze!“ Le očičene duše bodo vredne božičnega praznovanja. Najlepši zgled priprave nam daje Marija. Z njo pričakujemo v tihi in pobožni zbranosti Kristusovega prihoda. Njej v čast se opravljajo maše-zornice.

Advent je bil vernim Slovincem od nekdaj svet čas. Prenehalo je veseljačenje in vse, kar moti resnost in zbranost. V naših družinah naj adventni večeri potekajo v lepi družinski zbranosti ob skupni pesmi in molitvi. Če boste sami pripravljali jaslice, bo to dalo tem večerom še posebno toploto in

veselje. Otroci naj zbirajo slamice za Jezusove jaslice: ko storijo kakšno žrtev ali premagovanje iz ljubezni do božjega Deteta, naj dajo na stran eno slamico in tako naj zbirajo za Jezusove jaslice.

Slovenska maša je v Nici vsako nedeljo ob 10. uri zjutraj v kapeli sester. Pred mašo je prilika za adventno spoved. Na zadnjo adventno nedeljo, 23. dec., bo pred mašo na razpolago tudi tuj spovednik.

Za Božič bo polnočnica v Nici točno opolnoči; druga sv. maša bo ob 10. uri zjutraj. Vse maše so v kapeli sester, 6 Avenue don Bosco.

MARSEILLE

Sv. maša za Slovence iz Mar-seilla in naokrog bo v nedeljo, 30. decembra, popoldan ob 5. uri v cerkvi na Plateau de la Viste. Pred mašo bo priložnost za spoved. Lepo vabljeni! Ker nas je malo Slovencev, pridite res vsi!

nemčija

KÖLN

V Krefeldu je bilo posebno do-živetje sv. maša, med katero so prejeli krst štirje otroci: Suzana, hči Krune in Antona Lukač, Tanja,

hči Marjete in Jožeta Casar, Ri-hard, sin Agice in Jožeta Ribarič, in Roland, sin Nade in Antona Ko-lenko.

V Kölnu sta bili krščeni Klavdi-ja, hči Marije in Franca Javeršek, ter Tanja, hčerka Marte in Jožeta Goričan. V Bergeustadtu sta pre-jeli krst Natalija, hči Francke in Toneta Južnič, ter Anita, hči Tere-zije in Ivana Hiti.

Staršem čestitamo in želimo ve-liko božjega blagoslova.

STUTTGART-OKOLICA

Vinska trgatev: „Bratci, veseli vsi!“ Pod tem geslom smo praznovali v nedeljo, 14. oktobra, na-še jesensko srečanje z „Vinsko trgatvijo“. Za kraj smo si izbrali mesto Plochingen, ki nam že več let nudi v tem pogledu gostoljubje s svojo mestno dvorano. Proti pri-čakovanju je bila tudi letos dvora-na polna, saj se je v njej zbralo okrog 700 naših delavcev.

Zahvalni dan smo pričeli s sve-to mašo in ga potem nadaljevali do poznih večernih ur v veseli družabnosti. Po pozdravnih bese-dah se je postavil na oder „Do-mači zvon“ in iz grl mladih pev-cev so zavrele naše lepe pesmi: Tam na vrtu, Ob večerni uri in Ni kraja lepšega. Nato je prevzel ini-ciativo „Planinski kvintet“ in va-bil mlade pare na plesišče. To pot mu ni zmanjkalo ne domačih polk in valčkov in ne modernih melo-dij v veliko veselje vseh na-

vzočih. Vmes so zabavne štafetne igre privabile na oder mladino in odrasle. Treba se je bilo kosati za sladke bonboniere, za zaboje grozdja in fantje so si pridobili ce-lo 5 litrov vina. Ker je bila kap-ljica dobra in poceni, je poganja-la kri v žile in grla, da so se stene tresle. Da, to pot smo veliko pe-li. Da domačih klobas in sočnega grozdja ni manjkalo, o tem ni tre-ba posebej govoriti.

Romanje: Med naše prireditve na Württemberskem spada tudi vsakoletno romanje. Kam drugim naj bi krenili, če ne k Ave Mariji v Deggingen, ko nas prekrasna ro-marska cerkva in tihota kraja ta-ko vabita! Na praznik Vseh svet-nikov, 1. novembra, se nas je tam zbralo okrog 200 oseb, da se za-hvalimo Bogu za vse telesne in dušne dobrine.

Službo božjo je spremljalo ljudsko in zborovsko petje. Ko je s kora zadonela pesem „Ko bron zvon“, smo začutili v svojih srcih bližino matere, h kateri smo se za-tekli. Po maši pa smo k Njej dvi-gali prošnje s petimi litanijami.

Sami smo si postregli na „Vinski trgatvi“ v Plochingenu na Württemberskem v nedeljo, 14. oktobra. Tako smo prišli do boljših in ce-nejših pijač, kot jih sicer proda-jajo po gostilnah in na drugih zabavah.

Med krstom v Krefeldu

Slovenci iz Stuttgarta na pasijonskih igrah v Erlu na Tirolskem 27. oktobra letos. S prikazom zadnjih dni Jezusovega življenja so bili zelo zadovoljni.

Tako smo potrebni nebeške Matere, ko nas je usoda pognala v svet, proč od rojstne matere! — Na tem mestu velja zahvala našemu organistu, gospodu Jejčiču, in pevcem „Domačega zvona“, ki so naš romarski dan tako oplešali s svojim nastopom.

Misijonsko predavanje: V oktobru smo se spominili tistih naših pionirjev, ki delujejo v misijonih. Na misijonsko nedeljo, 21. oktobra, smo v Stuttgartu ob skioptičnem predavanju občutili vso trdoto misijonarskega dela v Indiji. Preda-

Po maši pod lipo v Forchtenbergu na Württemberškem. Kar prijetno je tako kramljati.

vanje je prikazalo mladega družinskega očeta, učitelja, ki se je ob strani misijonarja ves predal verskemu in socialnemu delu za svoje pleme Adivasi. Joj, v kakšni revščini živijo tam ljudje! Do dna duše smo bili ganjeni. Da pa naša solidarnost z njimi ni ostala le v čustvih, naj pove dejstvo, da smo to jesen nabrali čez 1000.—DM za misijone. V tej vsoti so mašne nabirke in prispevek „Vinske trgatve“ v Plochingenu.

Čestitke k naraščaju: V Neckargrönnungu Jožefu in Pavli Grandljič k sinku Jožku; v Stuttgartu Francu in Barbari Škufca k hčerki Marjanici, Antonu in Alenki Strojčan pa k hčerki Helenci; v Rommelshausnu Albertu in Roziki Jagodič k sinku Frediju; v Esslingenu Francu in Mariji Planinšek k sinku Andrejčku; v Schwaikheimu Janezu in Milici Birk k hčerki Sonji.

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

V frančiškanski cerkvi v Ulmu, kjer imamo slovensko mašo, je bila v nedeljo, 21. oktobra, *krščena* Tanja-Marija, hči Antona Zupec in Lucije, roj. Bračko, stanujočih v bližnjem Gögglingenu. Bog daj staršem veliko veselja z novorojenko!

Tiste, ki se ne morejo udeleževati slovenskih maš, obveščamo po tej poti, da so na razpolago Mohorjeve knjige po DM 20. To so s Koledarjem vred štiri lepe knjige. Na razpolago je tudi *Praktika* za leto 1974 po DM 2,50. Kdor želi knjige dobiti, naj sporoči slovenskemu duhovniku v Ravensburgu.

Za tiste, ki bodo čez božične praznike ostali tukaj:

Priložnost za sv. spoved bo v glavni mestni cerkvi Liebfrauenkirche v Ravensburgu zadnje tri dni pred Božičem od 17. ure naprej. Imeli bomo polnočnico v kapeli bolnice ob uri, ki bo pravčasno sporočena. Vsi ste prav iskreno vabljeni. Lani je bilo kar presenetljivo. Po številu udeležencev se ni prav nič poznalo, da jih je mnogo odšlo domov. Bog daj, da bi bilo tudi letos tako! Vsaj tričetrt ure poprej bo priložnost za sv. spoved.

Tistim, ki bodo šli domov, pa želimo še posebej srečno potovanje, vesele praznike v krogu svojcev in srečno vrnitev.

MÜNCHEN

Življenje v naši župniji je te mesece v polnem razmahu. Poleg tečajev (nemškega za odrasle, slovensko-veroučnega za šolske in predšolske otroke, tečaj za narodno vezenine), vaj pevskega zbora „Doneči zvon“, izposojanja knjig in lepih slovenskih maš je bilo v zadnjem času še nekaj posebnih prireditev.

Na Vse svete je v Münchnu *maševal* škof Lenič. Kljub temu da je bila večina naših ljudi tedaj doma, se je cerkev kar napolnila. Lepa škofova pridiga in ubrano petje vseh navzočih je mašo povzdignilo v pravo slovesnost.

„Stari znanci“
godejo na
slovenski vinski
trgatvi 1973 v
Münchnu.

Razgovor z mladimi se je imenoval pogovor mladih med seboj in z mladim duhovnikom o svojih problemih. Upati je, da bo udeležba pri teh razgovorih vedno večja, saj gre za važna in zanimiva vprašanja, ki zadevajo mlade in jim nudijo smernice za življenje.

Ogled Münchna je bil prvi poskus, v posebej najetem avtobusu in ob slovenski razlagi si ogledati mesto, v katerem že več let živimo, pa ga še tako malo poznamo. Udeleženci so bili z ogledom zelo zadovoljni.

Trenutno pripravljamo zlasti tri prireditve: miklavževanje, tečaj za zakonce in božičnico.

nizozemska

Božična polnočnica letos ne bo v kripti na Homerte weg,

Če je že trgategv,
naj bo še ples!

temveč v stari cerkvi v Hoensbroeku.

Začetek kot po navadi ob 24. uri.

Pridite v čim večjem številu, da bomo čim lepše praznovali rojstvo božjega Deteta!

Povabite brate in sestre!

švica

Komaj smo malo pozabili na poletni dopust, že slišimo, kako se mnogi pogovarjajo o dopustu za božične praznike. V nekaterih krajih bodo imeli prosto celih 14 dni, zato pa morajo že sedaj delati nadure. Kdo bi jim božičnega dopusta ne privoščil? Ko smo bili poleti mnogi na dopustu, so nekateri morali ostati na svojih delovnih mestih. Zdaj so ti potrebni oddiha — posebno še tisti, ki imajo zelo naporno ali odgovorno delo.

pismo urednikov

Spet zaključujemo eno leto „Naše luči“. To je mejnik, ob katerem se kaže za nekaj hipov ustaviti.

Najprej se moramo zahvaliti vsem, ki ste tudi v preteklem letu tako s srcem sodelovali z nami: našim duhovnikom po Zahodni Evropi za širjenje revije med slovenskimi zdomci, za njeno razpošiljanje in za poročila s svojih delovnih področij; bralcem pa za zanimanje zanje, redno plačevanje in širjenje v lastnem okolju. Vsem: Bog plačaj!

Kot že vseh dvaindvajset let obstoja je skušala biti „Naša luč“ tudi v letu, h katerega koncu se bližamo, zvesta najglobljim duhovnim vrednotam, brez vseh ozirov na desno in levo: resnici, pravici in ljubezni. Taka bo ostala tudi vnaprej.

Pisma, ki jih dobivamo, so nam v spodbudo. Marsikomu pomeni revija v tujini nepogrešljivega spremljevalca, marsikomu doma nepogrešljivega informatorja.

Vemo, da nam boste tudi v bodoče ostali zvesti. Kako bi mogli — poleg vsega drugega — na bolj prepričljiv način pokazati svojo ljubezen do naše domovine kot prav tako, da si skušamo vsi skupaj sproti ustvarjati pravo podobo o njej in da posredujemo to podobo tudi drugim, rojakom in tujcem?

V pričakovanju te zvestobe vas je najiskrenejše pozdravljamo!

Uredniki

*Bogat srečolov je bil tudi letos
zanimivost vinske trgovatve. Marsi-
komu se je razveselilo srce
ob lepem dobitku.*

Naši najmanjši pa že nestrpno
pričakujejo Miklavža, da jim pri-

*Seveda ne sme manjkati tudi ob-
loženih miz! (Vse štiri fotografije
na prejšnji in tej strani so s slo-
venske vinske trgovatve 1973
v Münchnu.)*

razmeroma malo, pač pa se bo v
bodoče število dvignilo.

slovinci po svetu

BRAZILIJA — V Sao Paulo ni veliko Slovencev, pa vendar ima po dobri slovenski tradiciji svoj pevski zbor. Na koncertu, ki ga je zbor imel pred kratkim, je nastopilo s pevci kar pet univerzitetnih profesorjev.

KANADA — Slovenska šola pri župniji Marije Pomagaj v Torontu praznuje letos dvajsetletnico svojega obstoja. To so praznovali s slovesno akademijo, na kateri so nastopili učenci vseh razredov. Istočasno pa so le-ti kazali svoje izdelke na posebni razstavi. — V župniji Brezmadežne, prav tako v Torontu, je organiziranih okoli 200 skavtov, ki so priredili akademijo; tej prireditvi je sledil pogovor s starši, med katerim so se starši seznanili s skavtskimi problemi. — Zveza katoliških moških in fantov je v sodelovanju z ostalimi župnijskimi organizacijami priredila na prvo postno nedeljo kosilo, čigar izkupiček je šel za lačne v svetu. Imeli so lep uspeh. Po ko-

silu so gledali film o misijonski dejavnosti matere Terezije, ki je nedavno obiskala Kanado. — Že nekako šestnajst let se z veseljem zbirajo Slovenci v Montrealu k redni slovenski službi božji. Pred desetimi leti so kupili lastno cerkev, ki je posvečena sv. Vladimiru. Tak nakup za majhno srenjo ni bila lahka zadeva. Letos so slovesno praznovali desetletnico blagoslovitve svoje cerkve. Imajo pa že nekaj let tudi lastno pristavo, kjer je v poletnih mesecih redna služba božja. — Čeprav je imel že v Sloveniji novo mašo, kjer je bil letos posvečen, jo je jezuitski novomašnik Stanko Rozman ponovil v Torontu v župniji Brezmadežne. Več let je študiral v Kanadi teologijo in se tako pripravljaj na odhod v misijone v Zambijo. Zato so si ga torontski Slovenci "posvojili". Nova maša je bila lep dogodek za vse kanadske Slovence. — Prekmursko društvo "Večerni zvon" je postavilo na svoji pristavi v bližini Toronta novo kapelico v prekmurskem slogu. Kapela bo služila bogoslužju zlasti v poletnih mesecih, ko veliko rojakov hoče ven v božjo naravo in prebije nedeljo na pristavi.

ZDA — Škofija Marquette, katere prvi škof je bil Friderik Baraga, je organizirala letošnji spominski dan na tega velikega misijonarja med Indijanci v povezavi z odkritjem Baragovega spomenika na hribčku v mestu L'Anse ob Michiganem jezeru. Spomenik so blagoslovili 16. sept. — V župni cerkvi slovenske fare sv. Lovrenca v Clevelandu so obnovili notranjščino: nov je marmornati oltar, stopnišče je obdano z marmorjem, nova je prižnica, prenovljeni so stranski oltarji, križev pot, slike idr. Ko je bilo delo končano, so med slovesnim praznovanjem odkrili ploščo z imeni vseh darovalcev. Po slovesnosti so se preselili v farno dvorano, kjer je bil glasbeni festival. — Petdeseti jubilej je proslavil gospodinjinski klub Slovenskega narodnega doma v Lorainu. Ob tej priložnosti so v glavni odbor pristopile mlade moči.

ARGENTINA — Čeprav je pred nekaj tedni imel "Gallus" slavnostni koncert za 25-letnico (Poročilo s sliko glej v 7. številki "Naše luči"), je zbor ponovil nastop v slovenski dvorani v Buenos Airesu. Na tem koncertu so peli izključno slovenske narodne pesmi. Vsi pevci so nastopili v narodnih nošah. Kon-

Sobotne in nedeljske maše v mesecu decembru ostanejo kot do sedaj. Mesečno imamo v Švici 20 rednih slovenskih maš. V nekaterih krajih pa so še izredne, po dogovoru. Tako bo tudi letos za Božič maša v Amriswilu in Zürichu, morda bo še druge po dogovoru, če ne na sam Božič, bo pa kot priprava na Božič že prej. O tem boste posebej obveščeni.

Krščena sta bila: V Solothurnu Karin Potočnik, hči Miroslava in Božislave, roj. Gnamus; v Oltenu Danijel Hriberski, sin Stjepana in Emilijane, roj. Čajič. — Staršem čestitamo, otrokoma pa želimo vse dobro v življenju.

Vsem rojakom v Švici in po Evropi, prav tako v domovini, voščiva blagoslovljene in milosti polne božične praznike ter srečno novo leto slovenska izseljenska duhovnika v Švici.

švedska

*Krst dveh
Robertov:
Roberta Sapeta
in Roberta
Benčina v
Växjö, na
Švedskem*

cert je nadvse uspel. — Za 17. obletnico Našega doma v San Justu je tamkajšnja mladina, že vsa rojena v Argentini, priredila svojim staršem baletni prizor z naslovom „Kjer so vas zibali“. Koreografijo in izvajanje je vodil bivši prvi plešalec ljubljanske Opere.

ZDA — Slovenska župnija sv. Štefana v Chicagu je proslavila 70-letnico obstoja. Pri somaševanju sedmih duhovnikov, sedanjih in prejšnjih kaplanov in župnikov, in drugih slovesnostih je bil prisoten tudi čikaški kardinal Cody.

slovenci ob meji

KOROŠKA — V celovski dvorani Doma glasbe so gostovali ansambli iz Gorenjske. Pred slovenskim in nemškim občinstvom so gostovali folklorna skupina „Sava“ in vokalni oktet iz Kranja ter tamburaški orkester iz Reteč. — Moški pevski zbor „Fantje izpod Grmade“ ter folklorna skupina „Igo Radovič“ iz Nabrežine sta gostovala v Št. Janžu v Rožu. Med koncer-

tom je ansambel zaigral nekaj narodnih motivov, pevski zbor pa je navdušil prisotne s kakovostnim petjem.

GORIŠKA — Na mednarodnem tekmovalstvu pevskih zborov v Gorici (za Arezzom najvažnejše mednarodno pevsko srečanje), na katerem so nastopili zbori iz devetih držav, je moški zbor „Mirko Filej“ iz Gorice želel sijajen uspeh. V obeh kategorijah, tako v polifoniji kot v folklori, je zasedel drugo mesto. S tem je imel pravico do nastopa na obeh zaključnih koncertih. Navdušena množica je nagradila pevce z živahnim odobravanjem. To je bilo najlepše priznanje za njihov uspeh. — Med obiskom v Gorici je sen. Fanfani sprejel slovensko delegacijo, ki mu je izročila spomenico s priloženim zakonskim osnutkom za zaščito slovenske manjšine.

TRŽAŠKA — Med 20.000 udeleženci so otroci slovenskega otroškega vrta dobili kar šest nagrad. — Ker se pripravlja nov tehniški deželni zemljevid, so Slovenci zahtevali, naj dežela pri izdelavi tega zemljevida skrbno spoštuje slovenska izvirna imena krajev.

izvoz domotožja

Že nekaj let nazaj so Slovenci tako radi napenjali vse svoje sile. Od vseh strani je odmevalo: „Vse sile za...!“ Nazadnje že nihče ni več vedel natanko, kam, kako in zakaj usmeriti vse svoje sile.

Klic, ki je bil prav posebej močan, je bil: „Vse sile za izvoz!“ Tako je bil močan, da so ga Slovenci vzeli preveč zares; kar sami sebe so začeli izvažati in izvozili so se v tisočih.

In ko je bilo tega izvoza čez glavo že vsem za ljudsko skrb poklicanim, je usekala parola: „Vse sile za vrnitev zdomcevi!“ Samo parola, na žalost; nič pravnjega se ni doma zanje napravilo.

No, če že ne moremo spraviti zdomcev domov, (Nadaljevanje na str. 38)

DECEMBER

Jezus se je rodil v hlevu

Ko je angel Gabrijel oznanil Mariji, da bo dobila sina Jezusa, ki je obenem božji sin, je bila že Jožefova žena. A sina je dobila na poseben, čudežen način: Bog je v njenem telesu ustvaril prvo celico bodočega Jezusovega telesa.

Rimski cesar Avgust je leta 748 (po ustanovitvi mesta Rima) izdal povelje, da se morajo vsi njegovi podaniki popisati. Popisovanje je bilo zato, da bi ugotovili, kolikšno premoženje ima kdo, in bi po tem odmerili vsakomur primeren davek. Na Vzhodu se je tako popisovanje vršilo vsakih 14 let.

Vsakdo je moral iti v tisti kraj, kjer je imel svojo zemljo, gozd, travnik ali hišo. V Betlehemu so imeli v tistem času potomci kralja Davida nekaj skupne posesti. Ker je bil Jožef Davidov potomec, je tudi on moral na popisovanje.

Betlehem je bil oddaljen od Nazareta nekako 150 km, to je

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Ko je Pikica naslednji dan stopila iz šole, je proti navadi spet stal avto pred vrati. In to pot je razen gospoda Šuntajsa sedel celo oče v njem. Pomignil ji je.

Pikica je pozdravila šoferja in vstopila. „Se je kaj zgodilo?“ je vprašala zaskrbljeno.

„Ne,“ je rekel oče. „Ampak ravno nekaj časa imam. Mislil sem, da bi šla po tvojega Tončka v šolo.“

Pikica je objela svojega očeta in mu dala poljub, da je počilo kakor iz topa. Potem sta se naglo odpeljala pred Tončkovo šolo in prišla sta ravno prav. Tonček se je skoraj sesedel, ko je zagledal, da ga čaka lepi avto s Pikico in njenim očetom. Pikica ga je poklicala, njen oče mu je stisnil roko, češ da je zvit. Tole stvar z Vražjim Robertom da je sijajno izvedel.

Zapeljali so se „Na log“ in jedli čokoladne torte s smetano.

Kosilo so nato res zamudili. Go-

spa Kramarjeva je bila globoko užaljena.

„Kje neki tiči zdaj gospodična Roženkrančeva?“ je vprašal Tonček.

Gospodu Kramarju se je nekaj posvetilo. Potegnil je Pikico v stran, šepetal z njo in potem rekel: „Takoј pridem.“ Nato je izginil.

Drugi so jedli do kraja, ne da bi bili mnogo govorili. Nato sta oba otroka stekla v Pikičino sobo, kjer ju je Pufi že hrepeneče pričakoval.

Medtem je imel gospod Kramar resen pomenek s svojo ženo. „Rad bi, da bi se Pikica razvila v človeka, kakor je treba,“ je rekel. „Nobene Roženkrančeve ne maram več v hišo. Moj otrok naj ne postane ošabna goska. Spozna naj resnost življenja. Pikica si je izbrala svojo družbo, njen izbor vzamem na znanje. Če bi se bila ti bolj brigala za otroka, bi bilo drugače. Tako pa ostane, kakor sem sklenil. Prav nič mi ne ugovarjaj! Dovolj dolgo sem vsemu prikimal. Poslej bo to drugače.“

Gospa Kramarjeva je imela solze v očeh. „No prav, Fric! Če si se tako odločil,“ je rekla in si z robcem otrla obraz. „Meni je prav, a hud ne smeš biti več.“ Poljubil jo je.

Potem je poklical Tončkovo

Babica pripoveduje

Babica je poklicala malo Barbo in ji pripovedovala o Jezusu: kako ga je Marija spočela od Boga, da je on pravi božji sin in da je Božič njegov rojstni dan. Vsi moramo imeti radi Jezusa, ker smo vsi zanj ustvarjeni in nas bo vse nekoč sodil. A nas ima rad: hoče le, da smo tudi mi dobri in verni.

mamo v sobo ter jo vprašal, kaj misli ona o njegovem načrtu. Gospa Prijateljeva je bila ganjena in

rekla, da z veseljem privoli, če je gospe prav. Zelo je bila srečna.

„Zdaj pa poslušajta, otroka!“ je zaklical. „Pozor! Pozor! Tončkova mama se še danes preseli v sobo gospodične Roženkrančeve. Za Tončka uredimo sobo z zelenimi tapetami, in poslej ostanemo vsi skupaj. Ste za to?“

Tonček ni spravil niti besede iz grla. Stisnil je roko gospodu Kramarju in njegovi gospe. Potem je potegnil mamo k sebi in šepnil. „Zdaj sva rešena vseh hudih skrbi, kajne?“

„Rešena sva, dragi moj fant,“ je rekla.

Potem se je Tonček spet usedel k Pikici in Pikica ga je od samega veselja potegnila za ušesa. Pufi je veselo razpoložen capljaj po sobi. Bilo je, kakor da se sam vase smehlja.

„No, hčerka, je tako prav?“ je vprašal oče in pobožal Pikico po laseh. „In v počitnicah se odpeljemo z gospo Prijateljevo in Tončkom na morje.“

Tedaj je stekla Pikica iz sobe in, ko se je vrnila, je držala zabojček s cigarami v eni in vžigalice v drugi roki.

„Za nagrado,“ je rekla.

Oče si je prižgal cigaro, zastokal od zadovoljstva, ko je puhnil prvi oblaček dima, in rekel: „Tole cigaro sem si zaslužil.“

(Konec)

Pri drevescu

Barbka je vzela v roko piščalko, ki jo je dobila za god, in je pri jaslicah in božičnem drevesčku zaigrala najprej Jezusu, potem pa tudi drugim „Sveto noč“. Kaj drugega naj Jezusu da? Bo pa poskušala biti pridna, ubogljiva, radodarna in dobra, saj bi bila sicer njena pesem brez vsake vrednosti.

tri do štiri dni pešhoje ali ježe na oslu. Je pa že prerok Mihej napovedal več kot 700 let pred Jezusovim rojstvom, da bo Odrešenik rojen v Betlehemu.

Marija je šla z Jožefom v Betlehem, ker je imela tudi njena družina v Betlehemu pravico do polja, gozda, travnikov ali hiš, ki so jih imeli Davidovi potomci.

V Betlehemu nista mogla Jožef in Marija najti prenočišča. V zasebne hiše nista hotela, ker so tam kar vsi skupaj v enem prostoru spali, v gostišču so bile pa že vse sobe zasedene.

Šla sta iz Betlehema na okoliške poljane in tam našla naravno votlino, v kateri je imela zavetje živina v času hudega mraza ali dolgotrajnega deževja. Votlina se je nahajala na vzhodnem pobočju griča, na katerem stoji mesto Betlehem.

V tisti votlini je Marija rodila Jezusa, ga povila v plenice in položila v jaslí.

Blizu votline so prenočevali pastirji pod milim nebom in menjaje stražili svoje črede, ki so bile tudi ponoči zunaj.

Naenkrat se jim je prikazal angel in jim rekel: „V Betlehemu se je rodil Jezus, ki je Odrešenik vsega sveta.“ Angelu so se pridružili še drugi angeli in vsi so peli: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji.“

Takoj so pastirji tekli v votlino počastit Jezusa.

izvoz domotožja

(Nadaljevanje s str. 35)

spravimo domov vsaj njihove devize! To sicer ni bila parola, ampak želja, ki jo je mati banka izpeljala vsem zdomcem in domcem v veselje.

Kdo je navdihnil potem naše vrle popevkarje, se uradno ne ve. Res pa je, da so se lotili na vse kriplje izvoza posebne sorte. Zadržali so izvažati domotožje v verzih in notah. Pritisnili so na solze domotožja, na tekoči trak zgneti vse, kar bi utegnili stisniti zdomčevu srce. Ta je vzel planine, tisti doline, oni domačo vasico ali vsaj potoček. Čez čas se je pokazalo, da pišejo vsak zase, ne da bi vedel prvi, o čem pesnikuje drugi. Nastala je nevšečna zmešnjava. Kar po trije so pritisnili na grob v domovini, najmanj po dva na ptičico, ki bo ponesla pozdrave domov, na domačo vasico pa kar vsi vprek.

Zaradi reda v tem plemenitem zdihovanju, ki ga izvažamo na ploščah in kasetah, bi kazalo sklicati kongres vseh domotožcev. Za vsako želeno valuto posebej, s posebnim ozirom na dežele, kjer so naši zdomci. Tudi bi ne kazalo zanemariti vzdihov po poslednjih naših dosežkih! Na vse registre je treba pritisniti, če gre za izvoz. Menda ne bo nobenemu nerodno, če bo zakrožil: „Rád bi zdrav vesel, doma med TOZDi pell“

Albert Papler

tovariši trgovci

Učili smo se in zdaj vemo, da so v gnilem svetu trgovci tatovi, v socializmu pa tovariši. Poskočiš čez

gospodarske čarovnije

V naši temeljni organizaciji združenega dela smo veliko naredili za obveščenost kolektiva. Obveščenost namreč prispeva k večji delovni vnemi, pravi naš obratni psiholog, ki smo ga pred kratkim nastavili. Tako je za delavce med malico na voljo celó dnevno časopisje in vsakodnevno se seznanjamo z dogajanjem doma in po svetu.

Priznati pa moram, da sem osebno hudo zaskrbljen. Bolj kot sem namreč obveščen o gospodarskih gibanjih v naši deželi, manj mi je vse skupaj razumljivo. Ne vem, ali je tega kriva moja pomanjkljiva razgledanost, ali pa je položaj našega gospodarstva preveč zapleten.

Tako sem pred dnevi prebral v časniku novico, da so v Crveni zastavi letos naredili približno za četrtnino manj avtomobilov, kot so načrtovali, zaslužili pa so kar za polovico več. Novica me je tem bolj presenetila, ker v naši TOZD naredimo iz dneva v dan več čevljev, zaslužimo pa, kot smo obveščeni, vedno manj.

Ker nam je bilo na zadnjem sestanku kolektiva rečeno, da

se s vprašanji in predlogi lahko vselej obračamo na vodstvo in organe upravljanja, sem ustavil vodjo obrata, ko je šel skozi delavnico, in mu rekel:

„Tovariš inženir, berem, da so v Crveni zastavi naredili manj, zaslužili pa več, in mi to ne gre v glavo.“

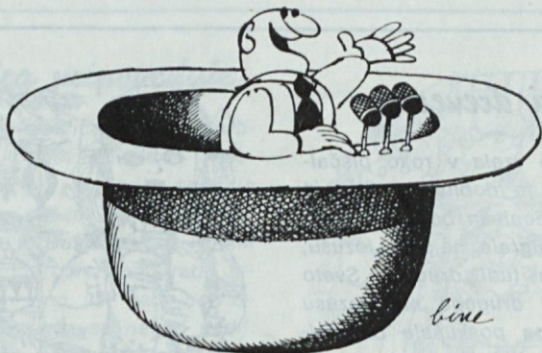
„To je vendar preprosto, tovariš Čeruga,“ mi je odvrnil. „Če bi bili kupec avtomobila, bi vam bilo nenadoma vse jasno.“

„Vseeno se mi zdi, da bi bilo dobro, če bi naši samoupravni organi poskušali zvedeti, kako se je posrečilo z manj dela več zaslužiti,“ sem prišel na dan s svojim predlogom.

„Saj vam pravim, da to ni nobena skrivnost. Že nekajkrat so podražili avtomobile. To je bila vsa umetnost,“ je odvrnil.

„Ampak meni je vseeno nerazumljivo,“ sem bil vztrajen. „Saj smo tudi mi podražili čevlje, delamo čez plan, zaslužka pa le ni. Morda bi bilo vseeno dobro dobiti recept Crvene zastave.“

„Problem industrije obutve je veliko bolj zapleten in odvisen od kompleksnih vprašanj,“

„Pozitivna gibanja v gospodarstvu potrjujejo, da je naš optimizem upravičen.“

se je zatekel v učeno razlago, kot vedno, kadar bi moral kaj odgovoriti naravnost. „Pri nas je problem podražitve surovin, nakopičenih zalog in izvozne preusmeritve. To je sklop problemov, o katerih boste na prihodnjem sestanku kolektiva izčrpno obveščeni. Zato nima pomena, da zdaj trativa delovni čas.“

Razšla sva se: on naprej na obhod, jaz k izdelovanju čevljev.

Ne morem si kaj, ampak ob vsesplošni boljši obveščenosti

me obhaja občutek skrajne nevednosti o naših gospodarskih zadevah. Tudi delovna vnema mi pojema. Zakaj bi izdeloval nove in nove čevlje, ki nam ne prinašajo zaslužka kot avtomobili, čeprav so po mojem čevlji „vozilo“ za vsakogar, avto pa samo za nekatere?

To me tako žre, da sem postal popadljiv doma in na delovnem mestu. Obratni psiholog me je poučil, da sem postal koleričen in da to nima nobene zveze s kolero.

TONE ČERUGA

stiskanje pasu

Kadarkoli zabredemo v gospodarske težave, se oglasio poborniki stiskanja pasu, ki so prepričani, da bomo le tako prebrodili trenutno zagato in potem stopili v boljše čase. Ker pa so gospodarske težave postale stalne spremljevalke našega razvoja, kar naprej stiskamo pas: eno luknjico popustimo, da potem dve zategnemo.

Vse bi še nekako šlo, če bi pri tem stiskanju ne obstajal dvojni primež za naše pasove. Vidite, tako pa sem že vseskozi na tem, da me pas preščipne, soobčani z višjim standardom pa imajo na pasovih še vedno nekaj luknjic prednosti.

Naj to pojasnim! Imam sorodnika, ki je imel najbrž več sreče in pameti, pa se je prikopal do kar lepega položaja. Prepričan sem, da je imel tudi dobre zveze, vendar o tem ne moremo reči nič natančnega. Zdaj zasluzi v pisarni enkrat več kot jaz v tovarni, ima neke dodatne zasluzke, ki jih jaz nimam, pri mizi ima enega samega otroka, jaz pa tri in to enega šolam, njegova žena je

tudi v službi, moja mora zaradi otrok ostati doma in tako bi lahko še in še našteval razlike med nama.

Vsega tega ne bi poudarjal, če ne bi šlo za stiskanje pasu. Vidite, kadar se podraži kakšno osnovno živilo ali potreščina, ima moj sorodnik vselej rezervno: ali pokuri manj bencina, ali se odpove dragim počitnicam, ne kupi tega ali onega, kar ni nujno, skratka, ima široko polje odpovedovanja. Meni pa ne preostane nič drugega, kot da se odpovedujem podraženemu živilu, se pravi, da dobesedno stisnem pas.

To sem hotel tudi povedati svojemu sorodniku, ko sva se pred dnevi srečala in malo potarnala, kako se vse skupaj draži.

„Tebi je pač lahko,“ sem rekel, ko je za moj občutek nekoliko preveč stokal. „Se boš že nekako znašel. Za me je težje.“

„Motiš se, dragi moj,“ me je zavrnil. „Ne veš namreč, da se z višjim standardom zvišujejo

(Konec na str. 40)

mejo in imaš dokaz pri roki: vsem je nerodno, ker kradejo! Sladko pozdravljajo, zvesto ti gledajo v oči; razkazujejo vse, kar imajo. Medtem ko je žena pomerjala deveto bluzo, mi je brhka prodajalka, sraka tatin-ska, prinesla celo stol!

Naši trgovci, ponosni tovariši, se pa kar med prodajanjem smelo posvečajo opravičilo, razgovorom. Celotno natak pri Juričevem „Žejnem žandarju“ je kolega narisal načrt za svoj vikend, nakar mi je šele čez pol ure postregel.

Podobne razlike so tudi, če gre za reklamacije. Naši vrli in tovariški trgovci z elektriko so si zmislili zanje kar trak. Zvesto plačuješ delovno energijo, obračun moči in energetski prispevek za tok, pa se pripeti, da ga zmanjka. Potožiš v telefon in po telefonu ti tovariš zavrti trak, da mu ni treba stranke poslušati in ji tudi ne odgovarjati.

Ta tovariški zgled bo potegnili za seboj še vse druge. Pri mesarju boš kupil bivšo kravo v pokoju za teletino in se boš pritožil. Mesar bo pritisnil na gumb in boš slišal: „Prišlo je do izpada telet in dobili ste pač to, kar imamo!“

Iskal boš surovo maslo, svež kruh in umetno mleko, pa nobene od teh dobrot ne bodo imeli. Samo neumno boš pogledal, pa bo prodajalka že pritisnila na gumb, da boš slišal: „Prišlo je do izpada molznic in uvoza. Pridite jutri...!“

Poslej bomo vse še bolj tovariško prodajali. Na traku bomo poslušali opravičila za vse, kar kupujemo. Pa če bo šlo za časopis ali solato, za svinjino ali dramo, za umetni gnoj ali TV-program.

Albert Papler

mali oglasi

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvojno plačilo v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJAVSKA PISARNA** v MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI** EKSPRES-PREVODI, sodno overljeni: sodni prevajalec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramavska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Finsterwalderstraße) ali 75 (Eversbuscherstraße).

● **Preprost SLOVENEK**, več let v Franciji, želi spoznati slovensko dekle, staro od 25 do 35 let. V poštev pride tudi vdova z enim otrokom. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj levo. (Štev. 29)

● **SLOVENEK** v Angliji, star 43 let, želi spoznati pošteno slovensko dekle, da bi se z njo poročil. Resne ponudbe s fotografijo. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 30)

● **SLOVENEK** v ZDA, star 27 let, 178 cm visok, želi spoznati prikupno slovensko dekle vesele narave in mirnega značaja, do 24 let staro, zaradi ženitve. Fotografija zaželena. Naslov posreduje uprava Naše luči, če poš-

ljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 31)

● **Pošten in dobrasrčen FANT** na Švedskem, prikupne zunanosti, z lepim poklicem in dobrim zaslužkom, dobro situiran, ljubitelj otrok, želi spoznati preprosto in verno dekle, staro do 36 let, lahko tudi z enim otrokom, zaradi ženitve. Fotografija zaželena. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 32)

● **Izobražena SLOVENKA**, stara 21 let, visoka 174 cm, več let v Nemčiji, želi spoznati poštenega fanta s čisto preteklostjo, po možnosti živečega v Nemčiji, ki se misli čez nekaj let vrniti v Slovenijo. Samo resne ponudbe. Fotografija zaželena. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 33)

● V Mariboru, Na soseski 8, **PRODAJAM** nedograjeno (III. faza, voda in elektrika v kleti) enostanovanjsko HIŠO z vrtom. Naslov: Boris Sušnik, 6 Frankfurt/aM, Feststr. 11, BR Deutschland.

● **PRODAM** novo, luksuzno, enonadstropno, nevseljeno HIŠO v Kranju — Primskovo, za eno ali celo dve družini. — Dr. V. Bodlaj, 8 München 90, Werinherstr. 69, BR Deutschland.

● **PRODAM** gradbeno PARCELO ob asfaltni cesti Radenci—Turjanci. Meri 800 m², cena 5.000 DM. Informacije: Marija Horvat, 65 Mainz, Kreysigstr. 16, BR Deutschland.

(Nadaljevanje s strani 39)

tudi potrebe. Zdi se ti, da sem na boljšem, pa sploh ne upoštevaš, koliko so se zvišale moje dajatve vsak mesec. Tu so tudi davčnine. Veliko več moram dajati družbi. Tudi meni ni lahko."

"Samo enega otroka imaš; kaj naj rečem jaz, ki moram s svojo plačo skrbeti za tri?" sem vztrajal.

"To je tvoja zasebna stvar," je bil piker. "Nihče te ni silil, da imaš tri otroke. Sicer pa stavim, da moj Jure zaleže po zahtevnosti za tri tvoje. Izsilil, kar si poželi; če ne od mene, pa od žene."

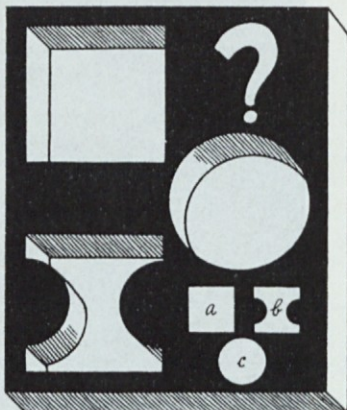
"Ampak vsaj kruhu se ne odpoveduješ," sem mu rekel.

"Smešno, vendar se mu res odpovedujem. Imam dieto in vedi, da je dietna hrana precej dražja od običajne. Pomiri se, tudi mene stiska..."

Na koncu je malo manjkalo, da bi ga moral tolažiti. Ni pa razumel mojega položaja. Bojim se, da ga tudi poborniki stiskanja pasu ne razumejo, ker drugače bi morali vedeti, da ne morem več in da me bodo preščipnili. Kaj hočemo, ti sti pač, ki bi tudi morali čutiti stiskanja pasu, že dolgo nosijo — naramnice! Stane Muhič

—da bo krajši čas!—

LESENI ZAMAŠEK

Mizar je izvrtal v desko tri odprtine in sicer eno v obliki kvadrata, drugo okroglo, tretjo pa v obliki črke X, kot je to vidno na risbi.

Kakšno obliko bo moral imeti edini leseni zamašek, s katerim bo mizar lahko dobro zamašil katerokoli od treh odprtin?

DAL — VZEL

Neka družba je šla na izlet. Vsak naj bi bil dal prispevek za skupno blagajno, samo eden iz družbe se je branil.

Tisti, ki je bil določen za blagajnika, je temu stavil tale predlog: „Podvojim vam denar, ki ga imate sedaj; a ko ga vam podvojim, boste plačali osem stotakov za našo blagajno. Kar vam bo ostalo, bom spet podvojil, vi boste pa od podvojenega plačali nadaljnjih 800 dinarjev v blagajno. Kar vam bo ostalo, bom kar naprej podvajal, če se obvežete da boste vsakokrat dali nadaljnjih osem stotakov za našo blagajno.“

Oni je sprejel ta navidez ugodni predlog, češ saj ne bo dajal nič iz svojega denarja, če mu bo blagajnik zmeraj še enkrat toliko denarja dodajal, kolikor bo imel v žepu.

V resnici pa je ostal potem, ko je dvakrat plačal tistih 800 dinarjev, brez beliča. Kako neki?

KOLIKO DENARJA SO IMELI?

Janez, Miha in Tomaž so videli, kako je krčmar nekomu menjal denar in mu naštel na mizo drobiž.

Janez pravi: „Ravno še enkrat toliko denarja imam pri sebi, kot ga je krčmar naštel temu na mizo.“

Miha se oglasi: Potem imam pa jaz trikrat toliko kot ti.“

Tomaž reče „In jaz imam štirikrat toliko kot Miha.“

Vsi skupaj so imeli 160 dinarjev.

Koliko dinarjev je naštel krčmar na mizo in koliko denarja je imel vsak od treh prijateljev?

o

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

DESET VREČK ZLATNIKOV: Vrečke postavimo v vrsto in jih označimo s številkami od 1 do 10. Nato vzamemo iz njih zlatnike na tale način: iz prve enega, iz druge dva, iz tretje tri itd. Takó nabrane zlatnike položimo na tehtnico: vsega skupaj jih je 55. Ko bi bili vsi zlatniki pravi, bi morala tehtnica pokazati 275 gramov ($55 \times 5 = 275$). Prav razlika med to težo, ki bi jo dobili, ko bi bili vsi zlatniki pravi, in med težo, ki jo dobimo, nam pove, v kateri vrečki so ponarejeni zlatniki. Če je razlika samo za 1 gram (tehtnica torej pokaže 274 gramov), je to znamenje, da so ponarejeni zlatniki v prvi vrečki, ker smo iz nje vzeli samo en zlatnik. Če je razlika za 2 grama, so ponarejeni zlatniki v drugi vrečki, ker smo iz nje vzeli dva zlatnika, itd.

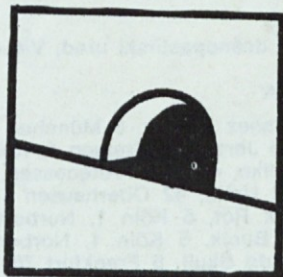
PARNIKI: Ker je pri tvojem odhodu že sedem parnikov odplulo z nasprotnega brega ter so potemtakem na poti, srečaš dnevno dva parnika, med vso potjo pa trinajst parnikov. Štirinajsti parnik je ravno priplul, ko je tvoj parnik odrinil od brega, in petnajsti odpluje, ko ti prispeš na ono stran.

VŽIGALICE: Seveda! Zmagal bo tisti, ki vzame z mize trinajsto vžigalico. V tem primeru vzame lahko nasprotnik največ tri, mora pa vzeti eno, kar omogoči zmago. Igro moramo prirediti tako, da pridemo do trinajste vžigalice. To dosežemo tako, da se že prej polastimo kot zadnje pete in devete vžigalice. Ko oba igralca poznata ključ, zmaga vedno tisti, ki je prvi na potezi.

PREGOVOR: KAR SE JANEZEK NAUČI, TO JANEZ ZNA.

KOLO JE POČILO: Na vsako stran predrtega kolesa je pod avto zavalil kamen, tako da sta se kamna zgoraj tesno prilegala ogrodju avta. Potem je skopal pod kolesom jamo, saj je imel s seboj poljsko orodje. Po teh pripravah je bila zamejnava kolesa igrača.

PREPROSTA RISBA: Najboljši odgovori, kaj pomeni naslednja preprosta risba: so:

- Moje sanje, moje stanovanje. (Delavec)
- Tunel. Če obenem še smrdi, je ljubljanski pod Gradom. (Ljubljančan)
- Mejni prehod iz Avstrije ali Italije v Jugoslavijo. (Zdomec)
- Svetla bodočnost za samostojno misleče Jugoslovane. (Filozof)
- Resnična podoba „raja“, ki ga obeta marksizem. (Bivši marksist)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano.
(Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).

Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift. 6422 Stams, Tirol.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I (za cerkvijo Am Hof.)

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Slov. dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 02141 - 29 13 05).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 - 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 89).

Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 - 38 21 74).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 42 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Telefon 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 / 2-19-55).